

Cynllun Lles Caerdydd
2023–2028

Adroddiad
Blynyddol
2024/25

Cynnwys

Rhagair 4

Cyflwyniad 5

Amcan Lles

Mae Caerdydd yn lle gwych i gael eich magu 8

Mae Caerdydd yn lle gwych i dyfu'n hŷn 15

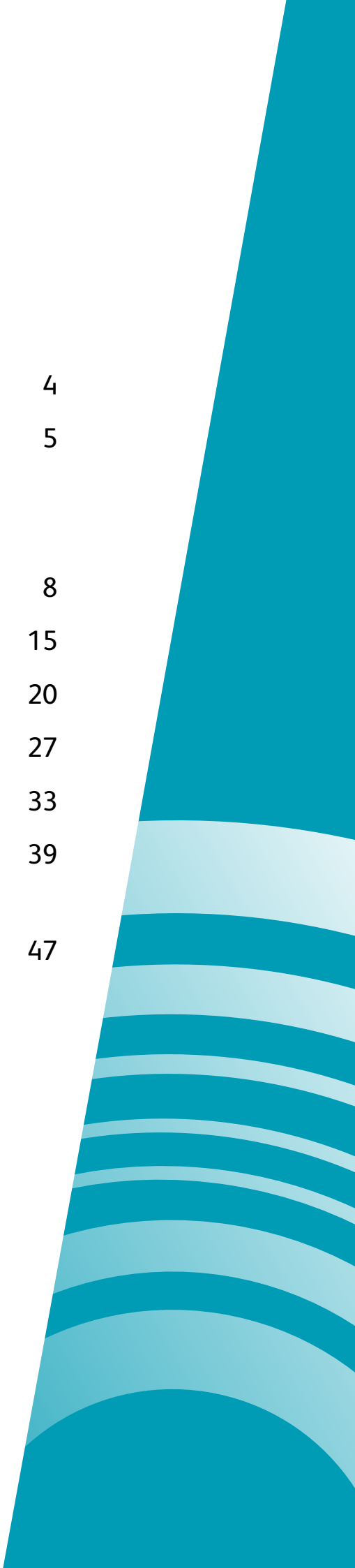
Cefnogi Pobl Allan o Dlodi 20

Cymunedau Diogel, Hyderus a Grymus 27

Prifddinas sy'n Gweithio Dros Gymru 33

Caerdydd Un Blaned 39

Moderneiddio ac Integreiddio ein Gwasanaethau
Cyhoeddus 47

Rhagair

Dros y flwyddyn ddiwethaf, mae Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Caerdydd wedi parhau i wneud cynnydd wrth gyflawni ei ail Gynllun Lles Lleol (2023-28) a'i uchelgais gyffredinol o sicrhau bod Caerdydd yn lle gwell fyth i fyw a gweithio, am genedlaethau i ddod. Mae cynnydd sylweddol wedi'i wneud wrth gyflawni blaenoriaethau partneriaeth y BGC ar gyfer gweithredu.

Rydym yn parhau i fod yn falch o statws Caerdydd fel Dinas sy'n Dda i Blant UNICEF yn y DU. Yn 2024/25, mae partneriaid wedi gweithio'n galed i sicrhau bod hwn yn fwy na dim ond teitl - ei fod yn cael ei adlewyrchu ym mhrofiadau beunyddiol plant a phobl ifanc ledled y ddinas. O hyrwyddo datblygiad blynyddoedd cynnar a chefnogi teuluoedd, i ddiogelu plant sy'n agored i niwed a chynyddu cyfleoedd drwy Addewid Caerdydd, rydym wedi parhau i roi plant a phobl ifanc wrth wraidd ein blaenoriaethau a rennir.

Mae camau sylweddol hefyd wedi'u cymryd i wella lles pobl hŷn, drwy ofal integredig a chymorth cymunedol drwy'r rhaglen @Home Heneiddio'n Dda a a Chynllun Gweithredu Sy'n Dda i Bobl Hŷn o'r radd flaenaf Caerdydd. Rydym wedi parhau i ehangu mentrau iechyd ataliol, cryfhau ein sefyllfa fel Dinas Cyflog Byw, a mabwysiadu dulliau newydd o fynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd gydol oes.

Rydym wedi dyfnhau ein hymateb i'r argyfwng tai a ddatganwyd ddiwedd 2023, wedi cryfhau ein dull ar y cyd at ddiogelwch a diogelu cymunedol, ac wedi gwneud cynnydd pellach wrth fynd i'r afael â'r argyfyngau hinsawdd a natur - gan gynnwys ennill Gwobr Aur Lleoedd Bwyd Cynaliadwy Caerdydd ym mis Hydref 2024.

Y tu ôl i'r holl ddatblygiadau hyn mae cydnabyddiaeth ar y cyd na all yr heriau mwyaf brys a chymhleth sy'n ein hwynebu - tlodi, anghydraddoldeb, iechyd, a newid yn yr hinsawdd - gael eu daclo gan un sefydliad, sector neu wasanaeth yn unig. Dim ond trwy weithio partneriaeth ystyrlon, parhaus y gallwn gyflawni newid parhaol. Mae'r gred honno wedi bod wrth wraidd gwaith y BGC trwy gydol y flwyddyn.

Mae gwasanaethau cyhoeddus yn parhau i weithredu o dan bwysau eithriadol. Mae'r galw am wasanaethau'n

cynyddu, yn aml mewn cymhlethdod a difrifoldeb, tra bod yr adnoddau sydd ar gael i ni yn deneuach nag erioed. Mae effeithiau hirdymor llymder, etifeddiaeth y pandemig, a'r argyfwng costau byw parhaus yn parhau i effeithio ar fywydau pobl - yn enwedig y rhai mwyaf agored i niwed - ac yn profi gwytnwch y systemau sydd wedi'u cynllunio i'w cefnogi.

Mewn ymateb i'r heriau hyn, comisiynodd y BGC adolygiad strategol annibynnol o weithio mewn partneriaeth yn gynnar yn 2025. Canfu'r adolygiad fod gan Gaerdydd sylfaen gref i adeiladu arni - gydag uchelgais clir a rennir, diwylliant cadarnhaol o gydweithio, a hanes o gyflawni. Nododd hefyd yr angen i fynd ymhellach ac yn gyflymach: integreiddio gwasanaethau yn ddyfnach, gwneud gwell defnydd o ddata, a thargedu ymdrechion lle gallant gael yr effaith fwyaf.

O ganlyniad, mae'r BGC wedi cytuno i fabwysiadu dull 'Total Place v2.0' - rhaglen newydd o gydweithredu dwys, dan arweiniad data sy'n canolbwyntio ar fynd i'r afael â'r materion mwyaf cymhleth a chostus sy'n wynebu ein dinas a'n cymunedau. P'un a yw'n cefnogi'r rhai sydd â'r anghenion mwyaf aciwt, heb eu bodloni neu ddatblygu gwasanaethau mwy cydgysylltiedig mewn cymdogaethau penodol, mae'r dull hwn yn cynrychioli ein hymrwymiad adnewyddedig i gyflawni canlyniadau gwell i ddinasyddion trwy weithredu ar y cyd.

Mae'r heriau sydd o'n blaenau yn parhau i fod yn arwyddocaol, ond eleni mae eleni wedi dangos, trwy weithio gyda'n gilydd, rhannu mewnwelediad ac arloesi, a gwrandao ar leisiau ein cymunedau, y gallwn barhau i wneud cynnydd gwirioneddol - a helpu i sicrhau dyfodol cryfach, tecach a gwyrddach i Gaerdydd.

Huw Thomas

Huw Thomas
Cadeirydd, Bwrdd
Gwasanaethau Cyhoeddus
Caerdydd

Charles Janczewski

Charles Janczewski
Is-gadeirydd Bwrdd
Gwasanaethau Cyhoeddus
Caerdydd

Cyflwyniad

Ynglŷn â'r Adroddiad Blynyddol

Mae'r adroddiad blynyddol hwn yn amlinellu'r gwaith a wnaed gan Fwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus (BGC) Caerdydd dros y 12 mis diwethaf i gyflawni ei [Gynllun Lles Lleol 2023-28](#).

Ategir yr adroddiad blynyddol gan ddiweddariad manwl ar gynnydd yn erbyn blaenoriaethau BGC Caerdydd ar gyfer gweithio mewn partneriaeth a amlinellir yn y Cynllun Lles (Atodiad A), yn ogystal ag adroddiad 'Caerdydd yn 2025' (Atodiad B), sy'n darparu dadansoddiad tueddiadau o bob un o ddangosyddion Lles y Cynllun.

Beth yw BGC Caerdydd?

Mae BGC Caerdydd yn dod ag arweinwyr a phenderfynwyr gwasanaethau cyhoeddus y ddinas ynghyd, gan gynnwys y rheini o'r Awdurdod Lleol, y Bwrdd Iechyd, Cyfoeth Naturiol Cymru, Llywodraeth Cymru, y Trydydd Sector a'r Gwasanaethau Tân, Heddlu a Phrawf. Diben y BGC yw gwella Lles economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol Caerdydd drwy gryfhau'r cydweithio ar draws gwasanaethau cyhoeddus y ddinas.

Beth yw Cynllun Lles?

Mae'r Cynllun Lles yn nodi blaenoriaethau BGC Caerdydd o ran camau gweithredu ar gyfer 2023 i 2028. Mae'r cynllun yn canolbwyntio ar y meysydd darparu gwasanaethau cyhoeddus lle mae wir angen gwaith partneriaeth rhwng gwasanaethau cyhoeddus a chymunedol y ddinas, a chyda dinasyddion Caerdydd.

Felly, dylid ystyried y Cynllun Lles fel dogfen i ategu cynlluniau strategol pob aelod o'r BGC, gan ganolbwyntio ar sicrhau 'mantais gydweithredol' mewn rhannau o fywyd y ddinas a gwasanaethau cyhoeddus sy'n ymwneud â phob gwasanaeth cyhoeddus a chymunedol.

Mae'r Cynllun yn cynnwys 'Amcanion Lles', meysydd gweithredu y mae BGC Caerdydd wedi'u nodi fel y rhai pwysicaf. Mae hefyd yn cynnwys 'Blaenoriaethau', neu'r camau y bydd gwasanaethau cyhoeddus y ddinas, ar y cyd, yn eu cyflawni dros bum mlynedd nesaf y cynllun. Amcanion Lles BGC Caerdydd yw:

1. Mae Caerdydd yn lle gwych i gael eich magu
2. Mae Caerdydd yn lle gwych i dyfu'n hŷn
3. Cefnogi pobl allan o dlodi
4. Cymunedau diogel, hyderus a grymus
5. Prifddinas sy'n gweithio dros Gymru
6. Caerdydd Un Blaned
7. Moderneiddio ac integreiddio ein gwasanaethau cyhoeddus

Sut y caiff y Cynllun Lles ei gyflawni?

Mae cyflawni blaenoriaethau'r Cynllun Lles ar gyfer gweithio mewn partneriaeth yn gofyn am weithredu ar draws sawl amserlen a lefel, o'r uniongyrchol a'r gweithredol, i'r hirdymor a'r strategol.

Er mwyn cyflawni'r blaenoriaethau ar gyfer gweithio mewn partneriaethau, cynhaliwyd adolygiad o lywodraethu partneriaeth ar ôl-troed rhanbarthol Caerdydd a'r Fro, er mwyn sicrhau eglurder ynghylch cyfrifoldebau ac atebolrwydd ar gyfer cyflawni. Mae pob blaenoriaeth yn cyd-fynd â 'Bwrdd Cyflawni' perthnasol, gyda chysylltiad â BGC Caerdydd neu Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol (BPRh) Caerdydd a'r Fro.

Lle mae'r BPRh yn arwain ar oruchwylio a chyflawni blaenoriaethau partneriaeth (yn Amcanion Lles 1 a 2) nodir hyn yn glir.

Sut y caiff cynnydd ei fesur?

Adroddir am y cynnydd a wneir o ran cyflawni'r Cynllun Lles fel a ganlyn:

- Diweddariad o'r cynnydd a wnaed wrth gyflawni'r blaenoriaethau ar gyfer gweithio mewn partneriaeth a nodwyd yn y Cynllun Lles, sydd wedi'i gynnwys yn yr Adroddiad Blynnyddol hwn ac yn Atodiad A.
- Diweddariad am berfformiad y ddinas yn erbyn y dangosyddion canlyniadau a nodwyd yn y Cynllun Lles, sydd wedi'i gynnwys yn yr Adroddiad Blynnyddol hwn ac yn adroddiad Caerdydd yn 2025 (Atodiad B).

Mae'r data diweddaraf hefyd ar gael ar [Ddangosfwrdd Dinas-gyfan ar-lein Caerdydd](#). Mae'r Dangosfwrdd yn dod â nifer o setiau data at ei gilydd, wedi'u grwpio yn ôl gwahanol themâu, i gyflwyno darlun o fywyd yng Nghaerdydd. Gellir gweld y data dros amser, a lle mae ar gael, ei gymharu ag ardaloedd eraill neu ei dorri i lawr i lefel is-Gaerdydd.

¹ Mae'r data diweddaraf sydd ar gael wedi'i gynnwys yn erbyn pob dangosydd canlyniad ar lefel y ddinas, yn ogystal â dyddiad y data diweddaraf sydd ar gael, sy'n amrywio ar gyfer pob dangosydd canlyniad. Yn ogystal, nodir data cymharol ddiweddar, yn ogystal â gwreichlin i gynrychioli tueddiadau'r data. Mae'n bwysig nodi bod yr amserlen a ddefnyddir ar gyfer y wreiclin yn amrywio ar gyfer pob dangosydd canlyniad, wrth fod yr echelin fertigol bob amser yn dechrau ar sero. I gael rhagor o fanylion, gweler adroddiad 'Caerdydd yn 2025' sy'n rhoi dadansoddiad manwl o dueddiadau.

Amcan Lles 1:

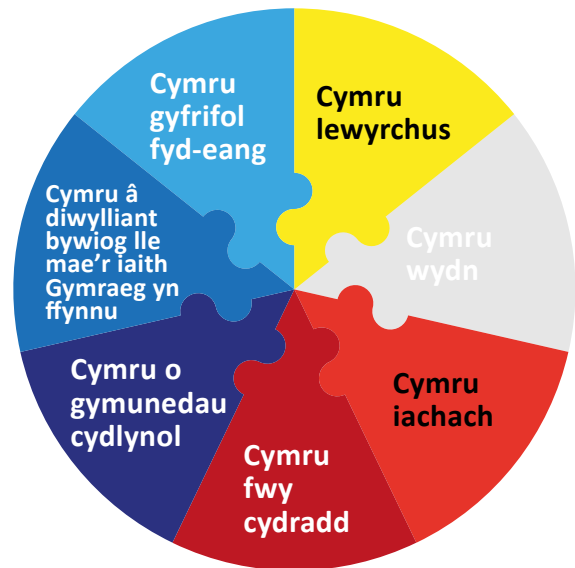
Mae Caerdydd yn
lle gwych i gael eich
magu

Cyflwyniad

Mae Caerdydd yn parhau i gynnig dechrau gwych mewn bywyd i lawer o blant a phobl ifanc, gydag ystod eang o gyfleoedd i dyfu, dysgu a llwyddo. Fodd bynnag, mae effeithiau parhaol y pandemig, pwysau parhaus ar gyllid cartrefi, ac effaith hirdymor llymder yn parhau i lunio bywydau plant a theuluoedd ledled y ddinas. Mae anghydraddoldebau yn parhau, gyda llawer o bobl ifanc yn wynebu rhwystrau sy'n cyfyngu ar eu cyfleoedd bywyd. Mewn ymateb, mae BGC Caerdydd yn parhau i fod yn ymrwymedig i weithio ynghyd i leihau'r anghydraddoldebau hyn, rhoi cymorth cynnar a chydweithredol a gwneud Caerdydd yn ddinas lle gall pob person ifanc ffynnu.

Mesur Cynnydd

Y dangosydd canlyniadau lefel dinas y mae'r BGC yn ceisio cael effaith arno		Dyddiad y data diweddaraf	Y data diweddaraf	Data Cymharol Diweddar	Tueddiad
Canran y plant mewn teuluoedd incwm isel	Incwm Isel Cymharol	2023/24	23.4 %	23.1 % (2022/23)	
	Incwm Isel Absoliwt		20.1 %	18.7 % (2022/23)	
Lles meddyliol: plant a phobl ifanc ac oedolion	Sgôr Gymedrig (11-16 oed)	2023	23.8	23.3 (2021)	
	Cyfartaledd wedi'i Safoni yn ôl Oedran (Oedolion)	2022/23	49.4	Nid yw ar gael ar hyn o bryd. Nid yw'r data diweddaraf yn debyg i flynyddoedd blaenorol.	
Canran y plant rhwng 4 a 5 oed sydd â phwysau iach (neu dan bwysau)		2023/24	79.5 %	79.1 % (2022/23)	
Canran y myfyrwyr (11-16 oed) sy'n gorfforol weithgar am fwy na 60 munud ar lai na 3 diwrnod yr wythnos yn ôl sgôr cyfoeth teulu ²		2021/22	18	Nid yw ar gael ar hyn o bryd.	
Canran y plant sy'n beicio/cerdded i'r ysgol ³		2024	59.1 %	58.6 % (2023)	
Canran y plant sy'n derbyn MMR2 erbyn eu bod yn 4 oed (ail ddos o frechlyn Clwy'r Pennau, y Frech Goch, Rwbela)		2024/25	83.2 %	80.9 % (2023/24)	
Canran y myfyrwyr (11-16 oed) sy'n smygu o leiaf unwaith yr wythnos ar hyn o bryd		2023	2.1 %	1.8 % (2021)	
Canran y rheini sy'n gadael ysgol ym Mlwyddyn 11 a Blwyddyn 13 nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant	Blwyddyn 11	2024	2.9 %	2.3 % (2023)	
	Blwyddyn 13		3.1 %	3.6 % (2023)	
Y nifer sy'n dod i gysylltiad â'r System Cyfiawnder Ieuenctid am y tro cyntaf		2024	34	31 (2023)	

² Y Gwahaniaeth mewn Pwynt Canran rhwng Teuluoedd Mwy Cefnog a Theuluoedd Llai Cefnog

³ Sylwer: Cyn 2024, Cyngor Caerdydd oedd yn gyfrifol am gasglu'r data hwn. Ers hynny, mae Iechyd Cyhoeddus Cymru (ICC) wedi cymryd cyfrifoldeb am gasglu data. Mae methodoleg arolwg ICC ychydig yn wahanol i'r fethodoleg a ddefnyddir gan Gyngor Caerdydd, yn ogystal â maint eu sampl.

Trosolwg o waith y BGC yn 2024/25

Dinas sy'n Dda i Blant

Ym mis Hydref 2023, daeth Caerdydd yn ddinas gyntaf y DU i gael ei chynabod yn ffurfiol fel Dinas sy'n Dda i Blant. Mae partneriaid BGC Caerdydd wedi bod yn gweithio tuag at y gydnabyddiaeth hon ers 2017, pan ymunodd y ddinas â rhaglen Dinasoedd a Chymunedau sy'n Dda i Blant UNICEF. Ers hynny, mae partneriaid wedi gweithio i roi nifer o brosiectau, mentrau a chamau gweithredu uchelgeisiol ar waith i sicrhau bod plant a phobl ifanc, ledled y ddinas, yn gallu manteisio ar eu hawliau, a mynd i'r afael â'r rhwystrau a allai gyfyngu ar eu cyfleoedd bywyd.

Yn dilyn cydnabyddiaeth, mae ffocws wedi'i roi ar gyflawni'r Cynllun Cynaliadwyedd Dinas sy'n Dda i Blant 2023-26, sy'n nodi pedair blaenoriaeth strategol: addysg hawliau plant, cyfranogiad ac ymgysylltu, cynllunio a dylunio trefol, a mynd i'r afael ag anghydraddoldebau.

Mae'r cynnydd yn 2024/25 yn cynnwys dros 80% o ysgolion sy'n cyflawni statws Ysgolion sy'n Parchu Hawliau, cyflwyno hyfforddiant wedi'i dargedu ar sail hawliau ar draws gwasanaethau, a mwy na 100 o weithgareddau ymgysylltu ffurfiol sy'n cynhyrchu 2,837 awr o gyfranogiad ieuencid. Mae plant a phobl ifanc wedi llunio polisi cynllunio, cyd-gynllunio adnoddau ar gyfer gweithredu cymdeithasol, ac wedi arwain ymgyrchoedd cynhwysiant ar hawliau LHDTC+, niwroamrywiaeth a thegwch rhywiol. Mae dull Caerdydd yn cael ei gydnabod fel model o arfer da yn genedlaethol ac yn rhyngwladol.

Addewid Caerdydd

Mae pobl ifanc yn parhau i gael cynnig gwybodaeth, sgiliau a phrofiadau dilys, cyfleoedd cyflogaeth a hyfforddiant, yn ogystal â phrofiad gwaith a gweithgareddau cyfoethogi'r cwrwllwm drwy Addewid Caerdydd, gyda thros 300 o gyflogwyr yn cefnogi'r fenter ar hyn o bryd.

Yn 2024/25, enwyd Addewid Caerdydd yn Sefydliad y Flwyddyn y Sector Cyhoeddus yng Ngwobrau Symudedd Cymdeithasol y DU, gan gydnabod ei effaith wrth gysylltu pobl ifanc â chyfleoedd economaidd, cymdeithasol a diwylliannol Caerdydd. Cafodd mwy na 2,000 o gyfleoedd ôl-16 eu hyrwyddo drwy blatfform Beth Nesaf Caerdydd, a 'Beth nesaf?' Ehangwyd y rhaglen wobrwyo i ddarparu profiad gwaith i dros 200 o ddisgyblion Chweched Dosbarth. Mae gwaith pwrpasol hefyd ar y gweill i ehangu mynediad i ddysgwyr ag Anghenion Dysgu Ychwanegol a phobl ifanc sydd â phrofiad o ofal.

Wrth edrych ymlaen, mae sicrhau cyllid cynaliadwy yn parhau i fod yn her hanfodol. Ariennir y rhaglen yn bennaf trwy'r Gronfa Ffyniant a Rennir, sydd i fod i ddod i ben ym mis Mawrth 2026. Heb fuddsoddiad amgen, hirdymor, mae risg na fydd y cynnydd a wnaed hyd yma yn cael ei gynnal na'i ehangu. Er gwaethaf hyn, bydd Addewid Caerdydd yn dal i ganolbwyntio ar bum blaenoriaeth strategol: grymuso partneriaid i wella dysgu; ehangu mynediad at brofiad gwaith ystyrlon; cynorthwyo â gwneud penderfyniadau gwybodus; gwneud yn fawr o werth cymdeithasol o bartneriaethau a chaffael; a datblygu cymorth wedi'i dargedu i'r rheini sy'n wynebu'r heriau mwyaf.

Iechyd a Lles

Mae plentyndod cynnar yn gyfnod critigol sy'n siapia lles meddyliol a chorfforol gydol oes. Mae iechyd a datblygiad plant 0-5 oed yn cael effaith bellgyrhaeddol - nid yn unig i unigolion a theuluoedd ond hefyd ar gymdeithas, yr economi a ffyniant cenedlaethol. I gydnabod hyn, mae [Adroddiad Blynyddol Cyfarwyddwr Iechyd y Cyhoedd Caerdydd a Bro Morgannwg 2024](#) yn canolbwyntio ar iechyd a lles blynyddoedd cynnar. Mae'r adroddiad yn tynnu sylw at bedwar maes allweddol lle gall gweithredu amserol, parhaus wneud gwahaniaeth sylweddol: brechiadau plentyndod, bwyd a symudiad da, iechyd y geg, a chymorth bwydo ar y fron. Mae hefyd yn nodi argymhellion clir i yrru gwelliannau yn y meysydd hyn. Er mwyn sicrhau cynnydd cydgysylltiedig, cyflwynwyd yr adroddiad i BGC Caerdydd ym mis Ionawr 2025, lle ymrwymodd partneriaid i ddatblygu cynllun gweithredu ar y cyd gyda'r nod o wella canlyniadau'r blynyddoedd cynnar.

Mae ystod o raglenni a mentrau wedi'u targedu eisoes yn mynd rhagddynt ledled Caerdydd a Bro Morgannwg i gefnogi iechyd a lles plant a phobl ifanc. Mae'r rhain yn ategu blaenoriaethau Cyfarwyddwr Iechyd y Cyhoedd (CIC) ac yn mynd i'r afael â heriau allweddol, o iechyd meddwl a defnydd o frechiadau i ffordd o fyw ac anghenion iechyd cymhleth, gan helpu i greu system gofal a chymorth fwy integredig, teg:

- **Gwella lles emosiynol ac iechyd meddwl:** Mae amrywiaeth o fentrau wedi'u cyflawni drwy raglen Dechrau'n Dda BPRh Caerdydd a'r Fro i wella lles emosiynol ac iechyd meddwl plant a phobl ifanc, yn enwedig y rhai sy'n profi trallod seicolegol aciwt. Yn 2024/25, cefnogodd y gwasanaeth CAPI dros 20 o deuluoedd trwy fodel gofal sy'n canolbwyntio ar deuluoedd sy'n seiliedig ar drawma, gan helpu bron i 90% o bobl ifanc i aros yn ddiogel yn yr uned deuluol. Mae CAPI yn gweithio'n agos gyda gwasanaeth Goleudy, a roddodd gymorth dwys i 24 o'r bobl ifanc fwyaf trallodus ledled y rhanbarth. Mae mewnbyn therapiwtig seicolegol wedi parhau, trwy dîm Enfys, ar gyfer plant sy'n cael eu mabwysiadu neu sy'n derbyn gofal, tra bod gwasanaethau fel Your Family Matters a Family Lives wedi grymuso teuluoedd trwy wneud penderfyniadau a arweinir gan deuluoedd, cymorth rianta ac ymyriadau lles wedi'u teilwra. Mae heriau yn parhau ynghylch cynyddu galw a chapasiti gwasanaeth, ond mae cydweithredu aml-asiantaeth cryf yn helpu i ymgorffori dulliau mwy ataliol, sy'n seiliedig ar drawma ar draws y system.

- **Gwella'r nifer sy'n derbyn brechiad yn ystod plentyndod:** Er bod arwyddion o welliant mewn cyfraddau brechu plant ledled Caerdydd a Bro Morgannwg, mae'r defnydd cyffredinol yn parhau i fod yn is na'r targedau cenedlaethol, gyda gwahaniaethau parhaus yn gysylltiedig ag amddifadedd ac ethnigrwydd. Mewn ymateb, mae Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro yn parhau i ddarparu brechiadau MMR mewn ysgolion yn unol â tharged derbyn 90% Llywodraeth Cymru, gan ganolbwyntio ar ysgolion sydd â sylw hanesyddol isel. Her allweddol oedd y diffyg data imiwneiddio cywir, ar lefel ysgol; fodd bynnag, mae cydweithio â Chyngor Caerdydd yn helpu i gau'r bylchau gwybodaeth hyn, gan alluogi targedu ymyriadau yn fwy manwl gywir. Ochr yn ochr â hyn, mae proffiliau dadansodol yn cael eu datblygu ar gyfer practisau meddygon teulu i gefnogi gofal sylfaenol i nodi'r cymunedau sydd angen cymorth fwyaf. Mae ymgysylltu â'r gymuned yn parhau i fod yn flaenoriaeth ganolog, gyda'r fenter Hyrwyddwyr Brechlyn yn ehangu i gynnwys mwy o gynrychiolwyr rhieni o gymunedau lleiafrifoedd ethnig. Mae'r ymdrechion hyn yn cael eu cefnogi ymhellach gan allgymorth mewn digwyddiadau diwylliannol a chymunedol, lle mae uned frechu symudol newydd yn helpu i wella mynediad a chyfleustra i deuluoedd mewn ardaloedd sydd â defnydd hanesyddol isel.
- **Cefnogi plant a phobl ifanc ag anghenion iechyd ac anabledd cymhleth:** Mae BPRh Caerdydd a'r Fro yn parhau i fod yn ymrwymedig i hyrwyddo model gofal integredig sy'n cryfhau'r gefnogaeth i blant a phobl ifanc ag anghenion iechyd ac anabledd cymhleth sy'n cyd-ddigwydd drwy ei raglen Dechrau'n Dda. Ymhlith y mentrau allweddol sy'n cael eu gweithredu ar hyn o bryd mae'r rhaglen Cynllunio ar gyfer Fy Nyfodol - dull rhanbarthol, aml-asiantaeth sydd wedi'i gynllunio i wella pontio i fod yn oedolyn - yn ogystal â Gwasanaethau Anabledd Dysgu Plant a strategaethau ymyrraeth gynnar ar gyfer plant ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY). Wrth edrych ymlaen at 2025/26, mae'r blaenoriaethau yn cynnwys gwella cefnogaeth i blant ag anghenion cymhleth iawn, datblygu model a arweinir gan anghenion ar gyfer plant niwrowahanol, datblygu datrysiad diogelu digidol, a gwella rhannu data traws-sector i sicrhau gofal mwy cydgysylltiedig, effeithlon.

Cyfiawnder Ieuenctid

Mae'r broses o gyflwyno [Strategaeth Adeiladu Dyfodol Mwy Diogel Gyda'n Gilydd \(2022-24\)](#) Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuenctid (GCI) Caerdydd bellach wedi dod i ben, gydag adolygiad ym mis Ebrill 2025 yn cadarnhau cynnydd cryf ar draws y pedwar maes: gweithio gyda phlant, teuluoedd a phartneriaid; dadansoddi a newid systemau; dewisiadau gwell, lleoedd mwy diogel; a llywodraethu ac arweinyddiaeth. Mae llawer o'r gwaith bellach wedi'i ymgorffori yn y gwasanaeth o ddydd i ddydd ac mae'n parhau i gael ei oruchwylio trwy'r Cynllun Cyfiawnder Ieuenctid blyneddol statudol. Mae adborth gan y Bwrdd Cyfiawnder Ieuenctid cenedlaethol wedi parhau i fod yn gyson gadarnhaol.

Mae'r GCI yn parhau i gymryd dull sy'n ystyriol o drawma ac sy'n seiliedig ar berthynas, gan gydnabod bod llawer o bobl ifanc sy'n ymwneud â throseddau difrifol eu hunain yn agored i niwed ac mewn perygl o ecsbloetio. Mae gweithio mewn partneriaeth agos gyda Gwasanaethau Plant, ysgolion a'r trydydd sector yn sicrhau bod cymorth cynnar, cyfannol ar waith i bobl ifanc a'u teuluoedd. Yn 2024/25, gostyngodd cyfraddau aildroseddu dros 50%, ac mae lefelau yn y ddalfa'n parhau i fod yn isel. Fodd bynnag, cynyddodd nifer y rhai sy'n ymgeisio am y tro cyntaf 30% - i raddau helaeth oherwydd cyhuddiadau yn dilyn yr anhrefn yn Nhrelái ym mis Mai 2023.

Wrth edrych ymlaen, mae gwaith ar newid system yn parhau i fod yn ffocws allweddol, yn enwedig wrth fynd i'r afael â chamfanteisio ac anghymesuredd. Yn ogystal, mae'r GCI yn parhau i chwarae rôl allweddol wrth gyflawni Strategaeth Atal Trais y ddinas, gan gynnwys gwaith wedi'i dargedu i fynd i'r afael â throseddau cyllyll, troseddau cyfundrefnol a thrais ieuenctid difrifol. Mae Protocol Arfau mewn Ysgolion a Lleoliadau Addysgol wedi'i gyflwyno, ochr yn ochr â rôl Atal Trais newydd mewn addysg i helpu i greu amgylcheddau mwy diogel a chefnogi pobl ifanc mewn perygl.

Plant a Theuluoedd

Mae Caerdydd yn parhau i wneud cynnydd sylweddol wrth drawsnewid gwasanaethau i blant a theuluoedd, gyda ffocws clir ar adnabod yn gynnar, atal a chymorth amlasiantaeth integredig - yn enwedig i'r rhai sydd mewn perygl o Brofiadau Plentynod Niweidiol (PPNau). Datblygiad mawr yn 2024/25 oedd sefydlu'r Hyb Cyngor, Cymorth ac Amddiffyn i Deuluoedd (FASPH), sy'n dod â'r Hyb Diogelu Amlasiantaethol a'r Porth Teulu at ei gilydd mewn un pwynt cyswllt ar gyfer cymorth a niwed. Wrth ei fod yn ei ddyddiau cynnar, bydd y model integredig yn y pen draw yn galluogi gwneud penderfyniadau cyflymach, mwy gwybodus ac yn sicrhau ymateb amserol i bryderon diogelu, gan wella canlyniadau i blant a phobl ifanc.

Mae cymorth ataliol ac wedi'i dargedu hefyd wedi'i gryfhau ar lefel leol. Mae timau Cymorth Cynnar sydd wedi'u hymgorffori yng nghlwstwr ysgolion Trelái a Chaerau wedi

gwella mynediad at gymorth ac wedi helpu i bethau rhag gwaethygu, tra bod peilot sy'n galluogi meddygon teulu i gyfeirio teuluoedd yn uniongyrchol at wasanaethau Cymorth Cynnar wedi adrodd canlyniadau cadarnhaol i 90% o'r rhai sy'n cymryd rhan. Yn ogystal, mae mentrau wedi'u targedu fel y rhaglen cyn-enedigol Baby's Best Beginning sy'n ystyriol o drawma, darpariaeth ehangach sy'n benodol i niwrowahaniaeth ac ADCG Rhianta Caerdydd, a phrosiectau creadigol fel Prosiect Hwiangerdd - sy'n cefnogi rhieni ag anghenion iechyd meddwl amenedigol - yn helpu teuluoedd sy'n wynebu mwy o risg i adeiladu gwytnwch.

Gyda'i gilydd, mae'r datblygiadau hyn yn adlewyrchu ymrwymiad system gyfan i ymyrraeth gynharach a chymorth holistig, ar y cyd. Wrth edrych ymlaen, bydd y ffocws ar raddio'r hyn sy'n gweithio, ymgorffori dysgu, a pharhau i addasu gwasanaethau i ddiwallu anghenion amrywiol teuluoedd ledled y ddinas.

Cefnogi Gofalwyr Di-dâl

Gwnaeth Rhaglen Gofalwyr Di-dâl BPRh Caerdydd a'r Fro gynnydd sylweddol yn 2024/25 o ran nodi, cydnabod a chefnogi gofalwyr di-dâl ledled y rhanbarth. Ar draws y rhanbarth, nodwyd a chefnogwyd 690 o ofalwyr di-dâl newydd, a chafodd 1,334 o ofalwyr fanteisio ar gyfleoedd seibiant byr trwy bartneriaid trydydd sector. Cyflwynwyd modelau gwasanaeth diwygiedig ar gyfer y Gwasanaeth Gwybodaeth i Ofalwyr, Gofalwyr Cyfeillgar a Gofalwyr Ifanc, gyda gwaith partneriaeth yn helpu i sicrhau bod y cymorth yn hyblyg, yn hygyrch ac wedi'i deilwra i anghenion unigol. Roedd cyflenwad rhanbarthol hefyd yn cynnwys cefnogaeth i 63 o ofalwyr ifanc newydd, gyda 191 o nodau personol wedi'u gosod i adlewyrchu eu blaenoriaethau.

Yng Nghaerdydd yn benodol, cwblhawyd 535 o asesiadau gofalwyr, ac erbyn diwedd Chwarter 4, roedd 5,202 o ofalwyr di-dâl wedi'u cofrestru gyda Chyngor Caerdydd. Un enghraifft o gyflawni lleol effeithiol oedd Prosiect Lioness, prosiect sector gwirfoddol a ariennir drwy gynllun grant bach gan Gyngor Trydydd Sector Caerdydd (C2SC), a weithiodd gyda chymunedau Caerdydd i nodi gofalwyr nad oeddent yn ymwybodol o'u rôl neu'n ansicr sut i gael gafael ar gymorth. Trwy allgymorth diwyllianol sensitif, gan gynnwys ymweliadau â'r cartref ac ymgysylltu mewn lleoliadau lleol, cefnogodd y prosiect deuluoedd ynysig - llawer ohonynt sy'n wynebu rhwystrau fel iaith neu symudedd cyfyngedig - i gymryd seibiannau byr a chael mynediad at weithgareddau cymunedol.

Wrth edrych ymlaen, bydd y Rhaglen yn parhau i gryfhau allgymorth, cynyddu ymwybyddiaeth, a gwella mynediad cyfartal at gymorth, gan sicrhau bod mwy o bobl ledled Caerdydd a Bro Morgannwg yn cydnabod eu rôl ofalgar ac yn cael eu grymuso i gael mynediad at y gwasanaethau a'r seibiant sydd eu hangen arnynt.

Amcan Lles 2:

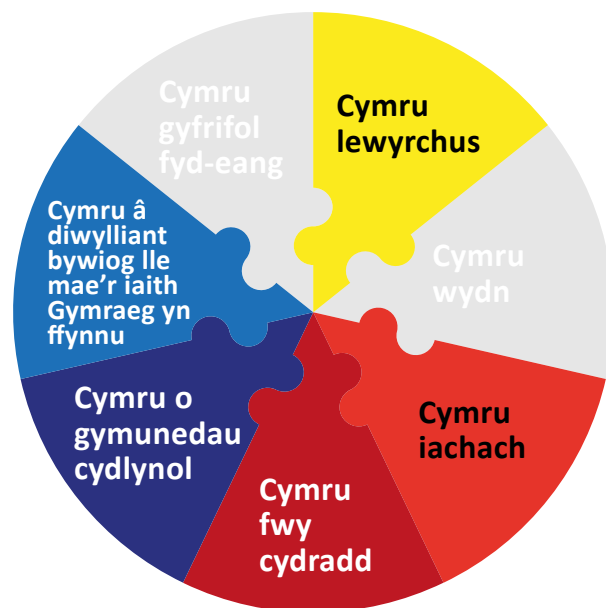
Mae Caerdydd yn lle
gwych i dyfu'n hŷn

Cyflwyniad

Mae Caerdydd, fel gweddill Cymru, yn profi newid demograffig sylweddol wrth i'r boblogaeth heneiddio. Mae pobl hŷn yn gwneud cyfraniad hanfodol i fywyd y ddinas - i'w heconomi, cymunedau, a diwylliant - ond mae'r newid hwn hefyd yn dod â heriau newydd, yn enwedig i wasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol. Gan weithio gyda'i gilydd, mae gan bartneriaid gwasanaeth cyhoeddus gyfrifoldeb a rennir i gefnogi pobl hŷn i fyw bywydau iach, annibynnol a chysylltiedig. Mae Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Caerdydd yn parhau i fod yn ymrwymedig i wneud Caerdydd yn lle gwych i dyfu'n hŷn - dinas lle mae heneiddio'n cael ei ddathlu, pobl hŷn yn cael eu gwerthfawrogi a'u grymuso, ac mae cymorth cydweithredol o ansawdd uchel ar waith i helpu pobl i aros yn iach, aros gartref, a pharhau i gymryd rhan lawn mewn bywyd cymunedol.

Mesur Cynnydd

Y dangosydd canlyniadau lefel dinas y mae'r BGC yn ceisio cael effaith arno	Dyddiad y data diweddaraf	Y data diweddaraf	Data Cymharol Diweddar	Tueddiad
Canran y bobl 65 oed a hŷn sy'n nodi bod eu hiechyd cyffredinol yn dda iawn neu'n dda	2022/2023	66.8 %	65.3 % (2021/2022)	
Canran y bobl 65 oed ac yn hŷn sydd â phwysau iach	2022/2023	46.6 %	33.1 % (2021/2022)	
Canran y bobl 65 oed ac yn hŷn sy'n nodi eu bod yn teimlo eu bod yn rhan o unrhyw benderfyniadau a wneir am eu gofal a'u cymorth	2019-20	78.9 %	78.4 % (2018-19)	
Canran y bobl 65 oed ac yn hŷn sy'n nodi eu bod wedi derbyn y wybodaeth neu'r cyngor cywir pan fo angen	2019-20	77.7 %	80.2 % (2018-19)	
Canran yr oedolion 65 oed ac yn hŷn sy'n nodi eu bod yn byw yn y cartref cywir iddyn nhw	2019-20	86.7 %	86.2 % (2018-19)	
Canran y bobl 65 oed ac yn hŷn sy'n dweud eu bod yn unig	2019-20	84.8 %	86.0 % (2018-19)	
Bodlonrwydd pobl hŷn ar fywyd ⁵	2022/2023	83.9 %	82.3 % (2021/2022)	

⁵ Canran y bobl hŷn (65 oed ac yn hŷn) sy'n rhoi sgôr o 7 neu uwch allan o 10 ar gyfer boddhad bywyd.

Trosolwg o waith y BGC yn 2024/25

Sefydlu gwasanaethau iechyd a gofal integredig, lleol

Mae'r rhaglen Heneiddio'n Dda @Home, sy'n cael ei harwain gan BPRh Caerdydd a'r Fro, yn parhau i yrru'r newid tuag at wasanaethau iechyd a gofal integredig, lleol ledled y rhanbarth. Yn 2024/25, gwnaeth y rhaglen gynnydd sylweddol, gyda chyfarfodydd tîm amlddisgyblaethol bellach yn gweithredu ym mhob un o'r naw clwstwr meddygon teulu, gan alluogi cefnogaeth gynharach, gydgyssylltiedig i breswylwyr sy'n wael cronig a bregus. Cefnogodd y gwasanaeth Safe@Home dros 7,000 o bobl, gan helpu dros 1,000 o bobl i osgoi derbyn i'r ysbyty, tra bod mwy na 96,000 o bobl yn cael gwybodaeth, cyngor neu gymorth drwy'r gwasanaeth.

Mae model rhanbarthol ar gyfer Hybiau Gofal Integredig wedi'i gytuno, ac mae gwaith ar y gweill i dreialu atebion teleiechyd a chyflwyno cynllunio gofal wedi'i alluogi'n ddigidol. Mae presgripsiynu cymdeithasol bellach ar gael ym mhob practis meddyg teulu, ac mae manyleb nysio cymunedol newydd wedi'i datblygu i gefnogi cyflenwi mwy cyson, lleol.

Ochr yn ochr â'r rhaglen @Home, mae'r BPRh wedi cryfhau darparu gwasanaethau integredig i bobl ag anableddau dysgu a'r rhai sy'n niwrowahanol. Yn 2024/25, roedd hyn yn cynnwys sefydlu byrddau strategol newydd i yrru gwelliant, ehangu cymorth cymunedol, a buddsoddi mewn llety byw â chymorth ac ymyriadau wedi'u targedu i deuluoedd sy'n aros am asesiadau niwroamrywiaeth.

Gweithio Tuag at Ddinas sy'n Dda i Bobl Hŷn

Yn 2024/25, lansiodd Caerdydd Gynllun Gweithredu Caerdydd Sy'n Dda i Bobl Hŷn pum mlynedd newydd, a ddatblygwyd ar y cyd â phobl hŷn, sefydliadau a chymunedau. Ers ymuno â Rhwydwaith Byd-eang Sefydliad Iechyd y Byd (WHO) ar gyfer Dinasoedd a Chymunedau sy'n Dda i Bobl Hŷn yn 2022, mae Caerdydd bellach yn cael ei chydabod gan WHO fel aelod rhagorol, gyda'r Cynllun Gweithredu newydd yn cael ei ganmol fel strategaeth safonol "Aur".

Dros y flwyddyn ddiwethaf, mae datblygiadau allweddol wedi cynnwys hyrwyddo cyflogaeth sy'n gynhwysol i oedran drwy'r 'Addewid Cyflogwr Sy'n Dda i Bobl Hŷn', gan sicrhau bod pobl hŷn yn cael eu hysbysu drwy gyfathrebiadau wedi'u targedu ar daliadau tanwydd y gaeaf, brechiadau a chymorth ariannol, ac ail-lansio'r

wefan Caerdydd Sy'n Dda i Bobl Hŷn, a gyd-gynhyrchwyd gyda thrigolion hŷn i wella hygyrchedd ac ymgysylltu. Yn ogystal, datblygwyd Llawlyfr Atal Dementia, a gyhoeddwyd mewn sawl iaith a'i rannu'n eang trwy leoliadau iechyd a chymunedol.

Mae cyfranogiad gwirfoddolwyr wedi parhau i fod yn ganolog i'r rhaglen, gyda phobl hŷn yn helpu i gefnogi gofalwyr di-dâl, codi ymwybyddiaeth o ddementia mewn busnesau lleol, a chynnig cymorth cymdogol yn eu cymunedau. Ymhlith y blaenoriaethau ar gyfer y flwyddyn i ddod mae annog mwy o gyflogwyr i fabwysiadu'r Addewid Cyflogwr Sy'n Dda i Bobl Hŷn, cefnogi ymchwil i dechnoleg hygyrch, a pharhau i gryfhau cyfathrebu sy'n dda i bobl hŷn - ar-lein ac all-lein.

Gweithio tuag at ddod yn Ddinas sy'n Deall Dementia.

Mae'r Rhaglen Dementia, dan arweiniad BPRh Caerdydd a'r Fro, yn parhau i fwrw ymlaen â dull cydweithredol o wella iechyd yr ymennydd a gofal dementia ledled y rhanbarth. Mae'r rhaglen yn canolbwyntio'n strategol ar ddiagnosis cynnar, ymgysylltu cynhwysol, a gweithio gyda phobl sydd â phrofiad byw i lunio cymorth a gwasanaethau.

Roedd y cynnydd yn 2024/25 yn cynnwys cynnal Clinigau Asesu Cof mewn lleoliadau gofal sylfaenol, lle roedd 62% o'r rhai a gafodd ddiagnosis yng nghyfnod cynharaf dementia, gan alluogi cynllunio ac ymyrryd amserol. Gwnaed dros 8,000 o gysylltiadau gan Weithwyr Cyswllt Asesu Cof, gan arwain at fwy na 3,000 o atgyfeiriadau i wasanaethau cymorth. Yn ogystal, penodwyd dau gysylltydd dementia newydd i helpu i wella mynediad at gymorth wedi'i bersonoli, yn y gymuned.

Mae'r gwaith i godi ymwybyddiaeth wedi parhau trwy gyflwyno digwyddiadau "Agor Drysau i Ymarfer yr Ymennydd", sy'n cael eu cyd-gynhyrchu gyda phobl â phrofiad byw ac wedi cyrraedd dros 1,100 o bobl ers mis Awst 2023, gyda ffocws penodol ar gyrraedd cymunedau heb gynrychiolaeth ddigonol. Gwelodd Addewidion Deall Dementia dwf sylweddol hefyd yn 2024/25, gyda 261 o sefydliadau newydd yn gwneud addewid, gan gyfrannu at dros 4,000 o bobl yn cael gwell dealltwriaeth o'r cyflwr.

Mae'r Rhwydwaith Hyrwyddwyr Dementia yn parhau i chwarae rhan ganolog wrth lunio gwasanaethau, ac mae Cynllun Cyd-gynhyrchu newydd yn cael ei ddatblygu i lywio gwaith yn y dyfodol. Mae adnoddau lleihau risg hefyd wedi'u hyrwyddo trwy gydol y flwyddyn i gefnogi iechyd yr ymennydd ac ymyrraeth gynnar.

Wrth edrych ymlaen, bydd y rhaglen yn parhau i ganolbwyntio ar gryfhau cefnogaeth leol, gwella mynediad at ddiagnosis, ac ymgorffori cyd-gynhyrchu ar draws gwasanaethau.

Amcan Lles 3

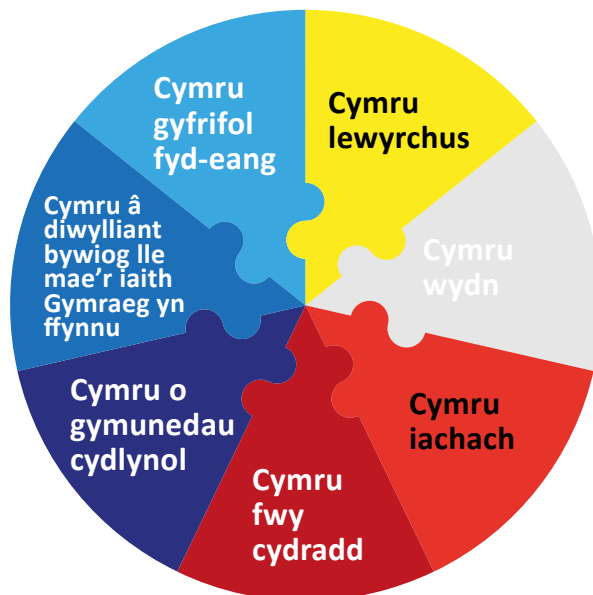
Cefnogi Pobl Allan o Diodi

Cyflwyniad

Mae Caerdydd wedi gweld twf economaidd cryf dros y degawdau diwethaf, ond mae anghydraddoldeb dwfn yn parhau, gyda rhai o'r cymunedau mwyaf difreintiedig yng Nghymru wedi'u lleoli yn y ddinas. Mae'r argyfwng costau byw parhaus, wedi'i yrru gan chwyddiant a phrisiau cynyddol, wedi cynyddu pwysau ariannol ar aelwydydd ymhellach, gan ei gwneud hi'n anoddach i lawer fodloni anghenion sylfaenol ac ehangu anghydraddoldebau presennol.

Mewn ymateb, mae BGC Caerdydd yn cydnabod bod mynd i'r afael â thlodi yn gofyn am weithredu partneriaeth cydgysylltiedig ar draws sawl maes. Mae hyn yn cynnwys ehangu mynediad at swyddi o ansawdd da, hyrwyddo cyflog teg trwy uchelgais y Ddinas Cyflog Byw, gwella canlyniadau iechyd, ac atal digartrefedd gyda ffocws ar ymyrraeth gynnar a rhoi terfyn ar gysgu ar y stryd.

Mesur Cynnydd

Y dangosydd canlyniadau lefel dinas y mae'r BGC yn ceisio cael effaith arno		Dyddiad y data diweddaraf	Y data diweddaraf	Data Cymharol Diweddar	Tueddiad
Canran y bobl sy'n byw mewn aelwydydd mewn amddifadedd materol ⁶		2022-23	15 %	12 % (2021-22)	
Nifer y cyflogwyr ag achrediad Cyflog Byw Gwirioneddol		April 2025	225	217 (March 2024)	
Nifer y gweithwyr sy'n cael codiad cyflog i'r Cyflog Byw Gwirioneddol o leiaf		April 2025	10,211	13,322 (March 2024)	
Disgwyliad oes iach adeg geni (dynion a menywod)	Gwryw	2021-23	61.27oed	61.93oed (2020-22)	
	Benyw		61.02oed	62.53oed (2020-22)	
Bwlch amddifadedd disgwyliad oes iach adeg geni (dynion a menywod)	Gwryw	2018-20	13.7oed	19.7oed (2017-19)	
	Benyw		18.5oed	14.6oed (2017-19)	
Canran y babanod isel eu pwysau geni		2023	6.0 %	6.4 % (2022)	
Canran yr oedolion sy'n bwyta 5 dogn neu fwy o ffrwythau a llysiau bob dydd (% wedi'i safoni yn ôl oedran)		2021-22 a 2022-23	40.6 %	Oherwydd effaith y pandemig ar y fethodoleg a ddefnyddiwyd i gasglu'r ystadegau hyn, ni ddylid cymharu canlyniadau o 2020-21 ymlaen â data blaenorol.	
Canran yr oedolion sy'n bwyta 5 dogn o ffrwythau a llysiau y dydd: bwlch amddifadedd (y gwahaniaeth rhwng canrannau ar gyfer ardaloedd â'r amddifadedd mwyaf â'r ardaloedd â'r amddifadedd lleiaf Caerdydd)		2023	14.0	16.0 (2022)	
Canran yr oedolion sy'n actif am lai na 30 munud yr wythnos (% wedi'i safoni yn ôl oedran)		2021-22 & 2022-23	21.4 %	Oherwydd effaith y pandemig ar y fethodoleg a ddefnyddiwyd i gasglu'r ystadegau hyn, ni ddylid cymharu canlyniadau o 2020-21 ymlaen â data blaenorol.	

⁶ A breakdown by Lower Super Output Area (LSOA), using the Welsh Index of Multiple Deprivation (2019) Income Domain, can be found in the Cardiff in 2025 report.

Y dangosydd canlyniadau lefel dinas y mae'r BGC yn ceisio cael effaith arno	Dyddiad y data diweddaraf	Y data diweddaraf	Data Cymharol Diweddar	Tueddiad
Canran yr oedolion sy'n weithgar am lai na 30 munud mewn wythnos: bwlch amddifadedd (y gwahaniaeth rhwng canrannau ar gyfer ardaloedd â'r amddifadedd mwyaf a'r ardaloedd â'r amddifadedd lleiaf Caerdydd)	2023	13.3 %	11.7 (2022)	
Canran yr oedolion sy'n dweud bod eu pwysau'n iach (% wedi'i safoni yn ôl oedran) ⁷	2021-22 a 2022-23	39.3 %	Oherwydd effaith y pandemig ar y fethodoleg a ddefnyddiwyd i gasglu'r ystadegau hyn, ni ddylid cymharu canlyniadau o 2020-21 ymlaen â data blaenorol.	
Canran yr oedolion sy'n smygwyr ar hyn o bryd (% wedi'i safoni yn ôl oedran)	2021-22 a 2022-23	12.3 %	Oherwydd effaith y pandemig ar y fethodoleg a ddefnyddiwyd i gasglu'r ystadegau hyn, ni ddylid cymharu canlyniadau o 2020-21 ymlaen â data blaenorol.	
Fforddiadwyedd Tai: Cymhareb pris tai i'r cyflog blynyddol gros canolrifol	2024	6.95	7.40 (2023)	
Nifer y bobl sy'n cysgu ar y stryd	Ebrill 2025	20	20 (Ebrill 2024)	
Tlodi bwyd: Nifer y parseli bwyd argyfwng sydd wedi'u dosbarthu o ganolfannau dosbarthu Caerdydd gan The Trussel Trust ⁸	2024-25	20,128	20,207 (2023-24)	
Canran yr aelwydydd mewn tlodi tanwydd	2018	9 %	Nid yw'r ffigur cymharol ar gael.	

⁷ Sylwer bod canran yr oedolion sy'n dweud bod eu pwysau'n iach yn ôl amddifadedd wedi'i chynnwys yn adroddiad Caerdydd yn 2025 - mae'r data diweddaraf sydd ar gael ar gyfer 2009-12.

⁸ Ceir rhagor o ddata ar ddiffyg diogeledd bwyd yn adroddiad Caerdydd yn 2025.

Trosolwg o waith y BGC yn 2024/25

Gweithredu'r Cyflog Byw Gwirioneddol

Mae Caerdydd yn parhau i arwain y ffordd ymhlith dinasoddd y DU wrth hyrwyddo'r Cyflog Byw Gwirioneddol, gyda'r Bartneriaeth Dinesig Cyflog Byw yn arwain ac yn cydlynw'n gryf. Ym mis Ebrill 2025, mae 225 o gyflogwyr Cyflog Byw achrededig yng Nghaerdydd, sy'n cwmparu mwy na 77,000 o weithwyr, gyda dros 10,000 yn derbyn codiad cyflog uniongyrchol o ganlyniad i achredu. Mae ymchwil a gyhoeddwyd gan Brifysgol Caerdydd ym mis Mawrth 2025 yn amcangyfrif, ers 2012, bod mabwysiadu'r Cyflog Byw Gwirioneddol wedi cyfrannu dros £100 miliwn i'r economi leol - gan danlinellu manteision cymdeithasol ac economaidd ehangach y fenter.

Er bod cynnydd yn parhau, mae'r hinsawdd economaidd ehangach yn parhau i fod yn heriol. Yn 2024/25, nid adnewyddodd 17 o sefydliadau achrededig yng Nghaerdydd eu statws, yn bennaf oherwydd rhoi'r gorau i fasnachu. Fodd bynnag, enillodd 25 sefydliad newydd achrediad dros yr un cyfnod, gan sicrhau cynnydd net o 8. O ganlyniad, mae cyrraedd targed y ddinas o 300 o gyflogwyr achrededig erbyn Tachwedd 2025 bellach yn ymddangos yn annhebygol.

Mewn ymateb, bydd ymgyrch gyfathrebu newydd yn lansio yn haf 2025, gan dargedu cyflogwyr mewn sectorau twf a diwydiannau sydd â chyfraddau achredu is, fel lletygarwch a manwerthu. Ar yr un pryd, bydd y Bartneriaeth Dinas Cyflog Byw yn adnewyddu ei Chynllun Gweithredu tair blynedd fel rhan o gais Caerdydd i gadw ei statws Dinas Cyflog Byw ym mis Hydref 2025 - gan ailddatgan ymrwymiad hirdymor y ddinas i fynd i'r afael â thlodi mewn gweithi.

Mynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd

Er mwyn mynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd, mae partneriaid yn symud ymlaen â'r rhaglen Cynyddu Gwaith Atal trwy ddull system gyfan sy'n cryfhau atal ar draws cwrs bywyd⁹:

- **Sgrinio'r coluddyn:** Mae partneriaid yn parhau i weithio gyda'i gilydd i hyrwyddo derbyn sgrinio coluddyn ledled Caerdydd. Mae'r data diweddaraf, a gyhoeddwyd ym mis Mai 2025, yn dangos bod nifer y defnydd o sgrinio coluddyn yng Nghaerdydd wedi gostwng o 65.4 % yn 2021/22 i 63.2 % yn 2023/24. Gwelwyd tuedd debyg ym mron pob awdurdod lleol arall ledled Cymru. Mae'r gostyngiad yn cyd-fynd ag ehangu'r rhaglen sgrinio i gynnwys pobl 51-54 oed, a wahoddwyd am y tro cyntaf o fis Hydref 2023. Cydnabyddir bod y defnydd yn tueddu i fod yn is ymhlith gwahoddedigion tro cyntaf a grwpiau oedran iau, sydd wedi cyfrannu at y gostyngiad cyffredinol. Mae Cyngor Caerdydd a Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro yn parhau i weithio ochr yn ochr ag Is-adran Sgrinio Iechyd Cyhoeddus Cymru i godi ymwybyddiaeth ac annog defnydd, yn enwedig mewn cymunedau lle mae cyfraddau sgrinio wedi bod yn is yn hanesyddol. Bydd y gwaith hwn yn parhau i fod yn faes ffocws allweddol ar lefel leol yn 2025/26.
- **Lleihau nifer y bobl sy'n ysmegu:** Mae'r gwaith yn parhau ledled Caerdydd a Bro Morgannwg i gefnogi uchelgais Llywodraeth Cymru am Gymru ddi-fwg erbyn 2030, gyda'r nod o leihau nifer yr achosion o ysmegu o 13 % i 5 % neu is. Mae'r gweithgaredd yn canolbwyntio ar atal ysmegu a helpu pobl i roi'r gorau iddi, gydag ymdrechion wedi'u targedu mewn cymunedau lle mae cyfraddau ysmegu yn parhau i fod yn uchel. Yn 2024/25 parhawyd cyflwyno ymgyrchoedd ymwybyddiaeth ysmegu, ymgysylltu â'r gymuned, a gwasanaethau cymorth trwy'r rhaglen 'Helpa Fi i Stopio', sy'n cynnig cymorth rhoi'r gorau iddi am ddim ar draws ystod o leoliadau. Mae Ymarferydd Iechyd Cyhoeddus ymroddedig yn cydlynw gweithgareddau atal ledled y rhanbarth ac yn cefnogi cydweithio trwy grŵp aml-asiantaeth sy'n canolbwyntio ar leihau nifer yr achosion o ysmegu. Mae'r rhaglen 'Helpa Fi i Stopio' wedi cael ei chydabod yn genedlaethol am ei heffaith, ar ôl cyrraedd y rhestr fer ar gyfer Gwobr Atal mewn Gofal Iechyd yng Ngwobrau Cynaliadwyedd GIG Cymru 2025.

- **Bwyd Da a Symud:** Yn 2024, lansiwyd y Fframwaith Bwyd Da a Symud (2024-2030), gan adeiladu ar sylfeini'r Strategaeth Symud Mwy, Bwyta'n Dda ac yn nodi gweledigaeth a rennir ar gyfer byw'n iachach ledled Caerdydd a Bro Morgannwg. Wedi'i ddatblygu trwy ymgysylltu cymunedol a phroffesiynol eang, cefnogir y fframwaith gan Gynllun Gweithredu traws-sector (2024-26), gyda chyfrifoldeb ar y cyd am weithredu ar draws partneriaid allweddol. Dros y flwyddyn ddiwethaf, mae cynnydd wedi'i wneud wrth greu amgylcheddau iachach, cryfhau cefnogaeth mewn lleoliadau cymunedol a gweithle, a galluogi mynediad mwy teg at fwyd da a symudiad. Er enghraifft, mae cyfyngiadau ar hysbysebu bwyd afiach wedi'u cyflwyno ar draws seilwaith cyngor ac Ysbyty Athrofaol Cymru tra bod offer i helpu pobl i gael mynediad at gyfleoedd gweithgarwch corfforol yn cael eu datblygu a chysylltiadau rhwng gwasanaethau iechyd a chymorth a arweinir gan y gymuned yn cael eu hehangu. Yn y cyfamser, mae mecanweithiau arweinyddiaeth a chydlynu newydd wedi'u rhoi ar waith i lywio cynnydd, gwella data a mewnwleidiad, ac adeiladu capasiti ar draws y system. Er bod cynnydd cryf wedi'i wneud, mae heriau'n parhau, gan gynnwys cyfyngiadau adnoddau, bylchau mewn data, a dibyniaeth ar gyllid byrdymor. Bydd y ffocws ar gyfer 2025/26 ar ymgorffori newid a mynd i'r afael â rhwystrau systemig i sicrhau effaith hirdymor.
- **Cynhwysiant Iechyd:** Mae partneriaid BGC Caerdydd yn parhau i weithio ar y cyd i fynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd a chymdeithasol eithafol sy'n wynebu grwpiau mwyaf agored i niwed ac ymylol y ddinas¹⁰. Yn 2024/25, canolbwyntiodd y Rhaglen Cynhwysiant Iechyd ar gyflawni Cam 1 ei model, sy'n ehangu gwasanaethau allgymorth ac mewngymorth i wella mynediad i ofal iechyd. Er gwaethaf rhai oedi a achoswyd gan raglen ailsefydlu Llywodraeth Cymru a heriau ariannu, mae cynnydd sylweddol wedi'i gyflawni. Mae allgymorth wedi'i ymestyn i hosteli ychwanegol ag angen mawr, dau safle prawf (Heol y Porth a Stryd y Castell), a pharlyrau tylino. Yn ogystal, mae'r tîm cyrraedd bellach yn weithredol yn Ysbyty Athrofaol Cymru a'r Uned Achosion Brys, gan redeg yn ystod yr wythnos rhwng 8:00am a 4:00pm. Yn cynnwys nyrsys a meddyg teulu, mae'r gwasanaeth hwn yn cefnogi cleifion bregus i aros yn ddiogel yn yr Uned Achosion Brys lle bo hynny'n briodol, ac yn hwyluso cynllunio rhyddhau diogel pan fo angen derbyn. Mae data cynnar yn dangos bod y rhaglen yn effeithio'n gadarnhaol ar weithgarwch y GIG, gan wella canlyniadau i gleifion a staff. Bydd Cam 2 yn canolbwyntio ar ddatblygu

canolbwynt canolog i gyd-leoli gwasanaethau perthnasol.

Atal Digartrefedd a Chysgu ar y Stryd

Ym mis Rhagfyr 2023, datganodd Caerdydd argyfwng tai mewn ymateb i bwysau digynsail ar wasanaethau digartrefedd. Er gwaethaf ehangu nifer yr unedau llety dros dro ledled y ddinas, parhaodd y galw i fod yn fwy na'r cyflenwad. Ar adeg y datganiad, roedd pob un o'r 1,699 o unedau ar gapasiti llawn, tra bod rhestrau aros ar gyfer llety dros dro wedi codi 150 % ers 2021, gan danlinellu graddfa'r her.

Ers hynny, mae atal ac ymyrryd yn gynnwys wedi dod yn gonglfaen yn ymateb y ddinas. Mae gwasanaethau Atal Digartrefedd wedi cael eu cryfhau a'u gwneud yn fwy hygyrch trwy Hybiau Cymunedol a lleoliadau allgymorth eraill. Mae'r ymdrechion hyn wedi helpu i sefydlogi'r sefyllfa a sicrhau bod pobl yn derbyn cymorth cyn gynted â phosibl. Serch hynny, mae'r angen am lety dros dro yn parhau i fod yn eithriadol o uchel, ac mae gwstai yn parhau i chwarae rhan hanfodol wrth gartrefu pobl sengl a theuluoedd, er gwaethaf eu cyfyngiadau fel atebion hirdymor.

Er mwyn lleihau'r ddibyniaeth ar westai, mae Caerdydd wedi arwain y ffordd yng Nghymru gyda datblygu cynlluniau arloesol 'defnydd yn y cyfamser'. Mae'r prosiectau hyn yn defnyddio tir sy'n aros am ddatblygiad parhaol, gydag unedau modiwlaid o ansawdd uchel yn darparu llety mawr ei angen yn y cyfamser. Mae cynllun 156 o gartrefi wedi'i gwblhau ar hen safle Gwaith Nwy yn Grangetown, ac mae 44 o fflatiau unigol eraill wedi'u darparu yng Nghwrt Effraim. Mae cynlluniau ar y gweill i ehangu'r model hwn ymhellach yn y flwyddyn i ddod.

Ochr yn ochr â thai modiwlaid, mae Caerdydd wedi cynyddu ei gaffaeliadau eiddo yn sylweddol i ddarparu llety dros dro ychwanegol. Mae hyn yn cynnwys prynu gwesty Ibis yn Butetown ac 20 o fflatiau yng Ngerddi Howard, gyda 77 o fflatiau eraill ar Heol Richmond a cham cyntaf trawsnewidiad preswyl Harbwr Scott i'w gwblhau erbyn haf 2025.

Yn y tymor hwy, mae Rhaglen Datblygu Tai Caerdydd yn parhau i chwarae rhan hanfodol wrth gynyddu'r cyflenwad o dai fforddiadwy. Yn 2024/25, cyflwynodd y rhaglen 217 o gartrefi cyngor newydd a chaffael 177 eiddo arall, gan ddod â chyfanswm nifer y cartrefi a ddarparwyd drwy'r rhaglen i 1,317. Gyda dros 4,000 o gartrefi ychwanegol wedi'u cynllunio ar draws 65 safle, mae'r ddinas yn parhau i fod yn ymrwymedig i fynd i'r afael â digartrefedd trwy gymorth uniongyrchol a thwf tai cynaliadwy.

¹⁰ Mae'r cysyniad o gynhwysiant iechyd fel arfer yn cynnwys ymfudwyr sy'n agored i niwed; pobl sy'n profi digartrefedd; pobl sy'n cael eu rhyddhau o'r carchar; cymunedau Sipsiwn, Roma a Theithwyr; a phobl sy'n cymryd rhan mewn gwaith rhyw.

Amcan Lles 4

Cymunedau Diogel, Hyderus a Grymus

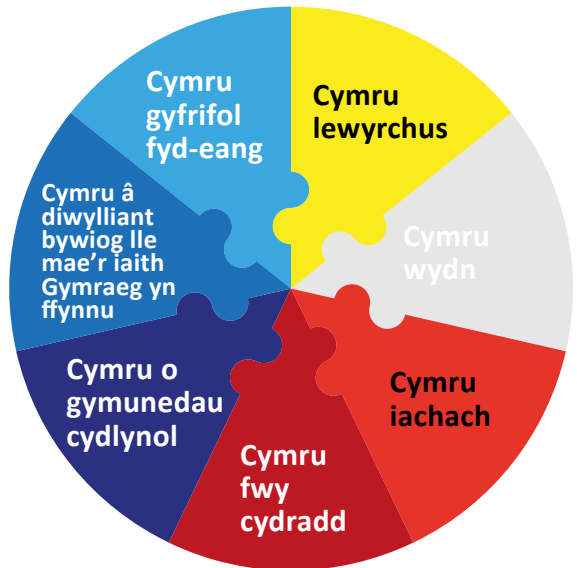

Cyflwyniad

Mae cymunedau yn sylfaenol i les ac yn chwarae rhan hanfodol wrth gysylltu pobl â'r rhwydweithiau cymdeithasol a'r gwasanaethau bob dydd sy'n cefnogi bywydau boddhaol. Maent yn gyfoethog mewn gwybodaeth, sgiliau a gwytnwch lleol, sy'n helpu i lunio cymeriad unigryw'r ddinas.

Mae Caerdydd yn parhau i fod yn un o'r dinasoedd mwyaf diogel a chynhwysol yn y DU. Mae BGC Caerdydd wedi ymrwymo i gynnal ac adeiladu ar y cryfder hwn drwy weithio ar y cyd i fynd i'r afael â throseddau, ymddygiad gwrthgymdeithasol, a phob math o ecsbloetio o fewn cymunedau'r ddinas. Mae ffocws y BGC ar greu amgylcheddau diogel, croesawgar lle mae pob preswlydd yn teimlo'n hyderus, wedi'i gefnogi a'i rymuso i ffynnu.

Mesur Cynnydd

Y dangosydd canlyniadau lefel dinas y mae'r BGC yn ceisio cael effaith arno	Dyddiad y data diweddaraf	Y data diweddaraf	Data Cymharol Diweddar	Tueddiad
Canran y bobl sy'n cytuno eu bod yn perthyn i'r ardal; bod pobl o wahanol gefndiroedd yn dod ymlaen yn dda â'i gilydd; a bod pobl yn trin ei gilydd â pharch.	2021-22	63 %	69 % (2020-21)	
Canran y bobl sy'n teimlo eu bod yn gallu dylanwadu ar benderfyniadau sy'n effeithio ar eu hardal leol.	2021-22	33 %	25 % (2020-21)	
Pobl yn teimlo'n ddiogel (yn eu cartref, wrth gerdded yn yr ardal leol ac wrth deithio).	2021-22	63 %	66 % (2020-21)	
Cyfran y bobl sydd wedi troseddu sy'n aildroseddu (oedolion a phobl ifanc).	Gorffennaf 22 - Mehefin 23	34.0 %	33.4 % (Gorffennaf 22 - Mehefin 23)	
Canran y bobl sy'n defnyddio gwasanaethau camddefnyddio sylweddau a adroddodd welliant yn eu hansawdd bywyd.	2024-25	74 %	74 % (2023-24)	
Canran yr oedolion (16 oed ac yn hŷn) sy'n gwirfoddoli	2022-23	32 %	30 % (2021-22)	

Trosolwg o waith y BGC yn 2024/25

Diogelwch Cymunedol

Mae Partneriaeth Diogelwch Cymunedol y BGC yn parhau i ddatblygu ac yn gweithredu strategaethau i fynd i'r afael â throseddau, anhrefn, camddefnyddio sylweddau, ymddygiad gwrthgymdeithasol ac i ddiogelu pobl rhag camdriniaeth, camfanteisio a niwed. Mae'r meysydd ffocws yn cynnwys:

- **Atal Trais:** Yn dilyn datblygu Asesiad Anghenion Strategol a phroffil cynhwysfawr o drais yng Nghaerdydd, datblygwyd Strategaeth ddrafft 'Caerdydd Ddi-Drais' gyda phartneriaid, gyda chefnogaeth Cynllun Cyflawni. Mae gwerthusiad llawn o'r flwyddyn gyntaf wedi'i gynnal, gyda Strategaeth hirdymor ar gyfer 2025-28 yn cael ei lansio yn ystod y misoedd nesaf. Dros y flwyddyn ddiwethaf, mae datblygiadau allweddol yn cynnwys integreiddio'r Grŵp Trais Difrifol a Throseddau Cyfundrefnol â'r Grŵp SAFE (Diogelu Pobl Ifanc rhag Camfanteisio) i wella cydlynw a rhannu cudd-wybodaeth, a pharhau i ddarparu dull 'Clirio, Dal, Adeiladu' Heddlu De Cymru i amharu ar weithgarwch troseddol ac adeiladu gwytnwch cymunedol. Mae atal niwed yn economi'r nos a'r nos yn parhau i fod yn flaenoriaeth, gyda gwaith cydgyssylltiedig i hyrwyddo manau diogel, codi ymwybyddiaeth o wasanaethau cymorth, lleihau niwed sy'n gysylltiedig â sylweddau, a chryfhau hyfforddiant y gweithlu. Mae Mynd i'r Afael â Thrais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol (VAWDASV) hefyd wedi parhau i fod yn ganolog i waith y bartneriaeth, gyda chynnydd yn cynnwys darparu ymyrraeth gynnar i droseddwyr, ymgyrchoedd rhanbarthol llwyddiannus fel White Ribbon, a gwell cydlynw asesiadau risg aml-asiantaeth.
- **Mynd i'r afael ag Ymddygiad Gwrthgymdeithasol:** Mae Grŵp Ymddygiad Gwrthgymdeithasol Strategol wedi'i sefydlu, sy'n dod ag asiantaethau ynghyd i ddatblygu ymatebion ymarferol i ddatrys problemau i faterion lleol cymhleth. Mae pedwar cyfarfod lleol - sy'n cwmpasu Adamsdown/Sblot, Butetown, Trelái/Caerau, a Chanol y Ddinas - sy'n rhoi strwythur hirdymor, cydgyssylltiedig i fynd i'r afael â phryderon cymdogaeth a gwella lles cymunedol. Mae ymyriadau diweddar yn cynnwys lleihau niwsans e-feiciau yng Nghae Anderson; mynd i'r afael â sbwriel cyffuriau ac ymddygiad niwsans yn North Heol yr Eglwys; a gwella diogelwch ym Mharc Ffordd y Felin gyda goleuadau gwell, uwchraddio

ardal chwarae, a rhaglenni ymgysylltu ag ieuenctid. Gyda'i gilydd, mae'r ymdrechion hyn yn cefnogi'r nod ehangach o greu cymunedau mwy diogel, mwy gwydn trwy weithio partneriaeth leol parhaus.

- **Ffyrdd o Fyw ar y Stryd ac Anghenion Cymhleth:** Mae mynd i'r afael â'r niwed sy'n gysylltiedig â defnyddio sylweddau, ecsbloetio, ac anghenion cymhleth yn parhau i fod yn flaenoriaeth allweddol i'r Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol. Mae cynllun peilot lleihau niwed mewn hosteli yn cael ei gynnal, tra bod cynllun peilot sgrinio alcohol llwyddiannus yr Uned Achosion Brys wedi'i ymestyn, gyda staff CAVDAS (Gwasanaeth Cyffuriau ac Alcohol Caerdydd a'r Fro) yn cefnogi ymyrraeth gynnar ac atgyfeirio ar gyfer niwed sy'n gysylltiedig ag alcohol. Mae'r Bartneriaeth hefyd wedi cefnogi ymgyrch OP Pester Heddlu De Cymru i darfu ar linellau cyflenwi cyffuriau a chysylltu unigolion â chefnogaeth, tra'n cyfrannu at ddatblygiadau mewn profion cyffuriau cyflym drwy'r Grŵp Sylweddau Niweidiol a Rheoledig y Llu. Mae'r ymdrechion hyn, wedi'u cydlynw â'r Bwrdd Cynllunio Ardal, yn adlewyrchu ymrwymiad dyfnhau i atal niwed, amddiffyn unigolion bregus, ac adeiladu system fwy integredig o ofal a gorfodi.
- **CONTEST:** Mae gwrth-eithafiaeth yn parhau i fod yn flaenoriaeth i'r Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol trwy gyflwyno Strategaeth CONTEST Llywodraeth y DU, gyda ffocws ar bedwar maes: Atal, Mynd ar ôl, Diogelu a Pharatoi. O safbwynt Atal, yn 2024/25, ar ôl cyhoeddi'r Proffil Lleol Gwrthderfysgaeth wedi'i ddiweddarw, datblygwyd Cynllun Partneriaeth Asesu Risg Sefyllfaol ac Atal diwygiedig ar gyfer Caerdydd, gyda chynnydd sylweddol wedi'i wneud wrth gyflawni ymyriadau wedi'u targedu - yn enwedig o amgylch diogelu, hyfforddiant ymwybyddiaeth, a radicaleiddio ar-lein. Wedi hynny, derbyniodd Caerdydd sgôr 'rhagorol' gan Asesiad Perfformiad Atal y Swyddfa Gartref, gyda chyllid wedi'i sicrhau i gefnogi cyflawni rhanbarthol yn 2025/26. O ran Diogelu a Pharatoi, mae Cynllun Gweithredu diwygiedig yn cael ei weithredu drwy Grŵp Parodrwydd Diogelwch Amddiffynnol Caerdydd, gan gynnwys seminar Diogelu a Paratoi ar gyfer partneriaid allweddol, ac adolygiad ledled y ddinas o seilwaith diogelwch. Wrth edrych ymlaen, bydd y gwaith yn canolbwyntio ar ddatblygu system ddiogelwch integredig ar gyfer Caerdydd a sicrhau bod y ddinas yn barod ar gyfer gweithredu Deddf Terfysgaeth (Diogelu Safleoedd) 2025, sy'n cyflwyno dyletswyddau cyfreithiol newydd ar adeiladau a digwyddiadau i roi mesurau parodrwydd ac amddiffyn ar waith rhag bygythiadau terfysgol.

Diogelu

Dros y flwyddyn ddiwethaf, mae'r trefniadau llywodraethu sy'n cefnogi Bwrdd Diogelu Rhanbarthol Caerdydd a'r Fro wedi cael ei gryfhau ymhellach, gyda ffocws parhaus ar wneud penderfyniadau sy'n seiliedig ar ddata a goruchwyliaeth aml-asiantaeth effeithiol. Rhoddodd Diwrnod Datblygu ym mis Ionawr 2025 gyfle i fyfrio ar gynnydd ac i lunio [Cynllun Blynyddol ar gyfer 2025/26](#). Ymhlith y blaenoriaethau allweddol a nodwyd mae sicrhau llywodraethu diogelu cadarn, gwella'r defnydd o ddata a gweithgarwch archwilio, ymateb i themâu diogelu sy'n dod i'r amlwg, ac ymgysylltu â defnyddwyr gwasanaeth i lunio gwaith diogelu. Cydnabuwyd heriau fel pwysau cyllido a'r angen am negeseuon clir, cyson ar draws asiantaethau hefyd.

Ochr yn ochr â hyn, mae'r model Diogelu Pobl Ifanc rhag Camfanteisio (SAFE) yn parhau i gael ei weithredu'n effeithiol ledled Caerdydd a Bro Morgannwg. Mae'r Rhwydwaith SAFE yn dwyn ynghyd sefydliadau statudol a thrydydd sector i ymgorffori dull diogelu cyd-destunol sy'n anelu at atal ac amharu ar gamfanteisio ar blant a phobl ifanc. Er mwyn cryfhau cydweithredu wedi'i dargedu, mae sawl fforwm thematig wedi'u sefydlu, gan gynnwys Fforwm Partneriaeth Ôl-16, Fforwm Ymarferwyr Rhieni a Gofalwyr, a phedwar Grŵp Gweithredu Ieuencid wedi'u lleoli mewn cymunedau lleol.

Mae'r Bartneriaeth SAFE hefyd wedi darparu rhaglen eang o hyfforddiant a dysgu proffesiynol, sy'n cwmpasu materion allweddol fel mannau diogel i fenywod a merched, gwaharddiadau ysgolion, troseddau cyllyll, a thrais ieuencid. Mae'r blaenoriaethau ar gyfer y flwyddyn i ddod yn cynnwys cryfhau cynnwys y cwricwlwm ar ecsbloetio a pherthnasoedd iach, gwella rhannu gwybodaeth mewn pwyntiau pontio allweddol, datblygu rhwydwaith rhieni a gofalwyr, a chynhyrchu canllawiau aml-asiantaeth ar faterion fel cuckooing.

Gofal Iawn, Person Iawn

Ym mis Chwefror 2024, dechreuodd Heddlu De Cymru weithredu'r model Gofal Cywir, Person Cywir (GCPG) yn raddol. Mae'r fenter hon yn ail-lunio yn sylfaenol y ffordd y mae ymatebion i alwadau am iechyd meddwl, pryderon lles, a materion gofal cymdeithasol yn cael eu rheoli, gan sicrhau bod yr asiantaeth fwyaf priodol - nid yr Heddlu fel yr ymatebwr cyntaf diofyn - yn trin y galwadau hyn. Cyn cyflwyno'r rhaglen, sefydlodd BGC Caerdydd weithgor pwrpasol i warantu

cyflawni'n ddiogel ac i sicrhau bod pob asiantaeth partner yn deall y goblygiadau yn llawn ac yn cael y strategaethau lliniaru angenrheidiol ar waith. Gyda phob cam o RCRP bellach wedi'i weithredu'n llwyddiannus, mae ffocws yn cael ei roi ar adolygu effaith RCRP ar allu Heddlu De Cymru i ymateb i'r cyhoedd.

Cynllun Cymunedol Trelái a Chaerau

Mae datblygu a chyflwyno'r Cynllun Cymunedol ar gyfer Trelái a Chaerau wedi bod yn broses gydweithredol a chymunedol, wedi'i siapia gan leisiau dros 1,200 o drigolion lleol trwy ddigwyddiadau, arolygon a sgysiau a gynhaliwyd rhwng Awst a Rhagfyr 2023. Dan arweiniad ACE (Gweithredu yng Nghaerau a Threlái), gyda chymorth gan Gyngor Caerdydd, Llywodraeth Cymru, a phartneriaid eraill, crëwyd y Cynllun Cymunedol mewn ymateb i alwad y gymuned am newid cadarnhaol yn dilyn digwyddiadau Mai 2023. Mae'r cynllun yn canolbwyntio ar chwe thema allweddol: Plant a phobl ifanc; Diogelwch a Diogelu Cymunedol; Mannau a'r Amgylchedd; Iechyd a Lles; Cyflogaeth a Chostau Byw; Cyfathrebu ac Adeiladu Cymunedol. Mae pob thema yn cael ei gefnogi gan set o nodau penodol, gweithredadwy a gyd-gynlluniwyd mewn gweithdai cymunedol ac a gytunwyd arnynt gan Grŵp Llywio sy'n cynnwys preswylwyr, ysgolion, elusennau a gwasanaethau cyhoeddus.

Ym mis Mai 2025, mae'r Cynllun eisoes wedi gweld cwblhau 40 o gamau gweithredu, gan gynnwys mentrau sy'n canolbwyntio ar ymgysylltu â ieuencid, cymorth iechyd meddwl, gwelliannau i fannau cyhoeddus, a diogelwch cymunedol. Mae'r cyfnod cyflawni wedi rhoi pwyslais cryf ar gyfrifoldeb a rennir, gyda gwasanaethau cyhoeddus, grwpiau cymunedol, a gwirfoddolwyr lleol i gyd yn chwarae rôl.

Mae Adroddiad Cyflawni wedi cael ei gyhoeddi wedyn, sy'n dathlu cryfderau'r gymuned - ei ysbryd, ei gwytnwch, ac ymdeimlad cryf o gefnogaeth gydfuddiannol - fel ysgogwyr allweddol cynnydd. Wrth fynd i'r afael ag anghenion lleol brys, mae'r Cynllun hefyd yn gosod sylfaen ar gyfer newid hirdymor, gydag ymgysylltiad parhaus ac atebolrwydd wedi'i adeiladu yn ei strwythur i sicrhau effaith barhaol. Mae'r Cynllun Cymunedol llawn a'r Adroddiad Cyflawni ar gael ar wefan Gweithredu yng Nghaerau a Threlái: <https://www.aceplace.org/community-plan>

Cefnogi Ffoaduriaid a Cheiswyr Lloches

Fel prifddinas Cymru, mae Caerdydd yn parhau i chwarae rhan ganolog wrth ddarparu noddfa i bobl sy'n ffoi rhag gwrthdaro, yn enwedig yng ngoleuni'r tensiynau byd-eang parhaus yn Ewrop a'r Dwyrain Canol. Er bod nifer y newydd-ddyfodiaid trwy Gynlluniau Fisa Wcráin wedi gostwng i ffigurau sengl bob mis ers ei anterth ym mis Rhagfyr 2022, mae Caerdydd yn parhau i fod yn ymrwymedig i gynnig cymorth o ansawdd uchel. Mae hyn yn cynnwys cyfeiriadedd cychwynnol, cymorth arbenigol i lywio gwasanaethau cyhoeddus, a chymorth i ddeall polisïau Llywodraeth y DU sy'n esblygu.

Mae cymorth i ddinasyddion Affganistan hefyd wedi mynd i mewn i gyfnod newydd. Ers cau llety pontio ym mis Awst 2023 a gwasgaru preswylwyr yn ehangach, mae'r ffocws wedi symud tuag at integreiddio hirdymor, gyda phwyslais ar dai cynaliadwy, cyflogaeth a mynediad at addysg. Er bod disgwyl i'r ddinas groesawu rhagor o aelwydydd Affganistan trwy Raglen Ailsefydlu Afghanistan Llywodraeth y DU, disgwylir y bydd y galw yn fwy rheoladwy, gydag atgyfeiriadau wedi'u cydlynu fesul achos.

Mae gweithio mewn partneriaeth gref yn parhau i fod yn allweddol i sicrhau mynediad at lety, gofal iechyd, cyfleoedd cyflogaeth, a chynghor arbenigol, gan gynnal rôl Caerdydd fel Dinas Noddfa groesawgar a chefnogol.

Caerdydd sy'n Deall Niwrowahaniaeth

Ym mis Medi 2023, pasiodd Cyngor Caerdydd gynnig yn ymrwymo i gael gwared ar rwystrau sy'n atal pobl â nodweddion a chyflyrau niwrowahanol rhag cymryd rhan lawn mewn cymdeithas. Addawodd y Cyngor hefyd weithio ar draws y ddinas i wneud Caerdydd yn ddinas sy'n deall niwrowahaniaeth.

Mewn ymateb, ymunodd partneriaid BGC â Chyngor Caerdydd yn ei ymdrechion i ddod yn Ddinas sy'n Deall Niwrowahaniaeth, gan gynnwys datblygu Strategaeth a Chynllun Gweithredu Caerdydd sy'n Deall Niwrowahaniaeth ledled y ddinas. I lansio'r fenter, cynhaliwyd digwyddiad ledled y ddinas ym mis Mawrth 2024, ac yna ymgysylltu â'r cyhoedd ac ymarfer mapio i asesu cynlluniau gweithredu, strategaethau a mentrau presennol rhanddeiliaid a phartneriaid allweddol ledled Caerdydd.

Datblygwyd Strategaeth ddrafft i Gaerdydd sy'n Deall Niwrowahaniaeth 2025-2030 ac mae disgwyl iddi gael ei hystyried gan Gabinet Cyngor Caerdydd yn haf 2025, gydag argymhelliad i gychwyn ymgynghoriad cyhoeddus ledled y ddinas. Bydd y strategaeth ddrafft yn canolbwyntio ar hyrwyddo cynhwysiant, sicrhau mynediad at wybodaeth ddibynadwy, gwella dealltwriaeth o niwrowahaniaeth, a gwella hygyrchedd mannau cyhoeddus. Yn dilyn yr ymgynghoriad, bydd y strategaeth yn cael ei mireinio i adlewyrchu adborth cyn cael ei dwyn yn ôl i'r Cabinet i'w gymeradwyo. Ar ôl ei chwblhau, bydd y strategaeth yn cael ei rhannu ag aelodau'r BGC i lywio gwaith partneriaeth ehangach.

Cardiff Library
Llyfrgell Caerdydd

MUR
APARTM

MOSS

SHOO

WH

Amcan Lles 5

Prifddinas sy'n Gweithio Dros Gymru

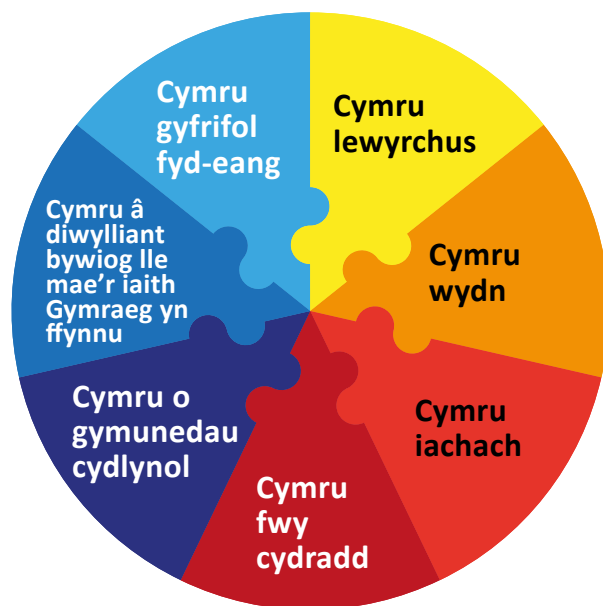

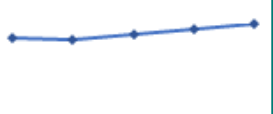
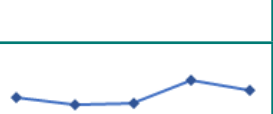
Cyflwyniad

Fel prifddinas Cymru, mae Caerdydd yn chwarae rhan hanfodol wrth yrru ffyniant cenedlaethol - gan weithredu fel canolbwynt diwylliant, chwaraeon ac arloesedd Cymru. Mae'r ddinas yn cynnal digwyddiadau rhyngwladol ac yn gwasanaethu fel injan economaidd y Brifddinas-Ranbarth ehangach.

Mae BGC Caerdydd yn cydnabod pwysigrwydd llunio economi sydd nid yn unig yn cyflawni twf ond sy'n gwneud hynny mewn ffordd sy'n cefnogi lles a chynaliadwyedd. Mae hyn yn golygu creu swyddi da, denu buddsoddiad, a chefnogi arloesedd - tra hefyd yn adfywio cymunedau, ehangu cyfleoedd, a gwella ansawdd bywyd.

Mesur Cynnydd

Y dangosydd canlyniadau lefel dinas y mae'r BGC yn ceisio cael effaith arno	Dyddiad y data diweddaraf	Y data diweddaraf	Data Cymharol Diweddar	Tueddiad
Cyfradd ddiweithdra'r boblogaeth 16 oed ac yn hŷn sy'n economaidd weithgar	Ionawr - Rhagfyr 2024	3.9 %	5 % (Ionawr-Rhagfyr 2023)	
GYC y pen	2023	£40,064	£37,949 (2022)	
Incwm Gwario Gros Aelwydydd y pen	2022	£19,106	£18,775 (2021)	
Cyflogeion â thâl bob awr sy'n is na'r cyflog byw	2024	10.7 %	9.1 % (2023)	
Canran y boblogaeth (16-64 oed) â chymhwyster FfCRh4+ ¹¹	Ionawr - Rhagfyr 2024	55.0 %	50.7 % (Ionawr-Rhagfyr 2023)	
Nifer y rhaglenni dysgu prentisiaeth y mae trigolion Caerdydd yn dechrau arnynt yn y sector gofal iechyd a gwasanaethau cyhoeddus	2023/24 (Blwyddyn Academaidd)	1,260	1,370 (2022/23)	
Canran y bobl sy'n mynychu neu'n cymryd rhan mewn gweithgareddau celfyddydol, diwylliant neu dreftadaeth o leiaf 3 gwaith mewn blwyddyn	2022-23	83 %	84 % (2019-20)	
Canran y bobl 16 oed ac yn hŷn sy'n gallu siarad Cymraeg	2022/23	12 %	13 % (2021-22)	

¹¹ Mae'r fframwaith rheoleiddio sy'n cefnogi NVQs (Cymhwysterau Galwedigaethol Cenedlaethol) wedi'i ddisodli gan y Fframwaith Cymwysterau Rheoleiddiedig (FfCRh). Mae'r gwahanol lefelau cymhwyster i'w gweld yma.

Trosolwg o waith y BGC yn 2024/25

Cynyddu Cyfleoedd Prentisiaeth a Hyfforddeion

Mae partneriaid BGC Caerdydd yn parhau i gydweithio i ehangu cyfleoedd prentisiaethau a hyfforddeion yng ngwasanaethau cyhoeddus y ddinas, gan feithrin datblygu'r gweithlu ac amrywiaeth.

Yn 2024/25, creodd Cyngor Caerdydd 64 o leoliadau prentisiaethau a hyfforddeion newydd drwy ei Gynllun Prentisiaid a Hyfforddeion Corfforaethol, gan ddod â chyfanswm y lleoliadau yn ystod y flwyddyn i 153. Cyfrannodd Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro 222 o leoliadau newydd, gan gyrraedd 385 o gyfleoedd yn ystod y flwyddyn. Roedd y Bwrdd Iechyd hefyd yn darparu lleoliadau gwaith a chyflogaeth gefnogol trwy bartneriaethau gydag ysgolion lleol, colegau a sefydliadau'r trydydd sector.

Mae Heddlu De Cymru yn cynnig amryw o lwybrau mynediad, gan gynnwys ei gynllun interniaeth flynyddol, lleoliadau haf wedi'u targedu at grwpiau sydd wedi'u tangynrychioli, a Gradd-brentisiaeth Cwnstabl yr Heddlu, sy'n cyfuno gwaith ac astudio. Cefnogodd Gwasanaeth Tân ac Achub De Cymru, fel rhan o Raglen Prentisiaethau Cymru, 88 o brentisiaid yn 2024/25, gan gynnwys 42 o brentisiaethau newydd, gan arfogi unigolion â phrofiad gwaith a chymwysterau gwerthfawr.

Mae Cyfoeth Naturiol Cymru wedi cryfhau ei gynlluniau prentisiaethau a lleoliadau gyda Rheoleiddio Gwastraff, lleoliadau Addysg Uwch a Phrentisiaethau Gorfodi. Mae'n chwilio am gyfleoedd cydweithredu i ehangu'r rhaglenni hyn ymhellach.

Wrth edrych ymlaen, mae partneriaid yn parhau i fod yn ymrwymedig i ehangu mynediad a chreu cyfleoedd mwy amrywiol ar draws swyddogaethau traddodiadol a chorfforaethol.

Cryfhau Cynnig Digwyddiadau a Diwylliannol y Ddinas

Mae'r ddinas yn parhau i gryfhau ei chynnig digwyddiadau a diwylliannol trwy weithio mewn partneriaeth effeithiol, gan alluogi cyflwyno rhaglen ddigwyddiadau flynyddol amrywiol yn llwyddiannus wrth gynnal gweithrediadau busnes fel arfer yn ystod digwyddiadau mawr. Bydd Gŵyl Dinas Gerdd Caerdydd yn dychwelyd yn 2025 yn dilyn lansiad llwyddiannus yn 2024, a ddenodd tua 60,000 o fynychwyr a chynhyrchodd dros £3 miliwn mewn effaith economaidd. Cynhaliodd y ddinas hefyd Rowndiau Terfynol Pencampwriaeth Rygbi Clwb Proffesiynol Ewrop (EPCR) ym mis Mai 2025, gan atgyfnerthu ymhellach ei safle fel cyrchfan flaenllaw ar gyfer digwyddiadau rhyngwladol mawr. Mae paratoadau bellach ar y gweill ar gyfer cynnal gemau UEFA Euro 2028, gyda chefnogaeth datblygu Strategaeth Twristiaeth a Digwyddiadau a Strategaeth Ddiwylliannol wedi'i hadnewyddu i lywio cynnig y ddinas yn y dyfodol. Cyrhaeddodd nifer yr ymwelwyr yng nghanol y ddinas 44.8 miliwn yn 2024/25. Er bod hyn yn parhau i fod yn is na'r lefelau cyn y pandemig, mae tueddiadau cyffredinol yn gadarnhaol yn fras er gwaethaf pwysau economaidd ehangach.

Hyrwyddo'r Gymraeg

Er mwyn chwarae ei rhan wrth gyrraedd targed Cymraeg 2050 Llywodraeth Cymru o filiwn o siaradwyr Cymraeg, rhaid i Gaerdydd weld cynnydd cyson mewn hyfedredd iaith Gymraeg. Yn ôl Arolwg Blynyddol y Boblogaeth ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ym mis Medi 2024, amcangyfrifir bod 83,300 o bobl 3 oed a throsodd yng Nghaerdydd yn siarad Cymraeg - tua 22.8% o'r boblogaeth. Mae hyn yn sylweddol uwch na'r 12.2% a adroddwyd yng Nghyfrifiad 2021 ac mae'n rhagori ar y 45,389 o siaradwyr Cymraeg sydd eu hangen erbyn diwedd 2024/25 i aros ar y trywydd iawn ar gyfer nod 2050. Er bod yr arolwg diweddaraf yn awgrymu bod Caerdydd ar y blaen, mae'r gwahaniaeth rhwng data'r arolwg a'r Cyfrifiad yn golygu y dylid dehongli'r ffigurau hyn yn ofalus, fodd bynnag.

Mae Strategaeth Caerdydd Ddwieithog Caerdydd 2022-27, sy'n cefnogi Cymraeg 2050 a Chynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg (CSCA) y ddinas, yn parhau i sbarduno cynnydd. Yn 2024/25, roedd cerrig milltir allweddol yn cynnwys cynnal Gyrfa Gymraeg,

prif ddigwyddiad gyrfaoedd y ddinas ar gyfer dysgwyr cyfrwng Cymraeg, am yr ail flwyddyn yn olynol, gan ddenu dros 700 o ddisgyblion o bob rhan o Dde Cymru. Caerdydd hefyd oedd y ddinas gyntaf yng Nghymru i gwblhau asesiad effaith ar y Gymraeg o'i Chynllun Datblygu Lleol Newydd – cam arwyddocaol wrth ymgorffori'r iaith mewn penderfyniadau cynllunio yn y dyfodol.

Mae cyflawniadau pellach yn cynnwys cwblhau'r cynllun pilot Cymraeg i Bawb yn llwyddiannus, dan gadeiryddiaeth Cyngor Caerdydd mewn partneriaeth â sefydliadau lleol a chenedlaethol i wella mynediad at addysg cyfrwng Cymraeg ar draws rhanbarth De-ddwyrain Cymru. Bydd y rhaglen nawr yn cael ei ehangu'n genedlaethol gyda mwy o gefnogaeth gan Lywodraeth Cymru.

Wrth edrych ymlaen, bydd Strategaeth Caerdydd Ddwieithog yn cael ei diweddarau yn 2025/26 i gryfhau'r gwaith o gasglu data ac ymgorffori canfyddiadau polisïau iaith Gymraeg sydd newydd eu datblygu.

#FRIDAYSFORFUTURE
#CLIMATESTRIKE
#SUOPERO MONDIALE PER IL FUTURO
#ACTNOW #EMERGENCY

|| THERE IS ||

NO
PLANET B

Amcan Lles 6

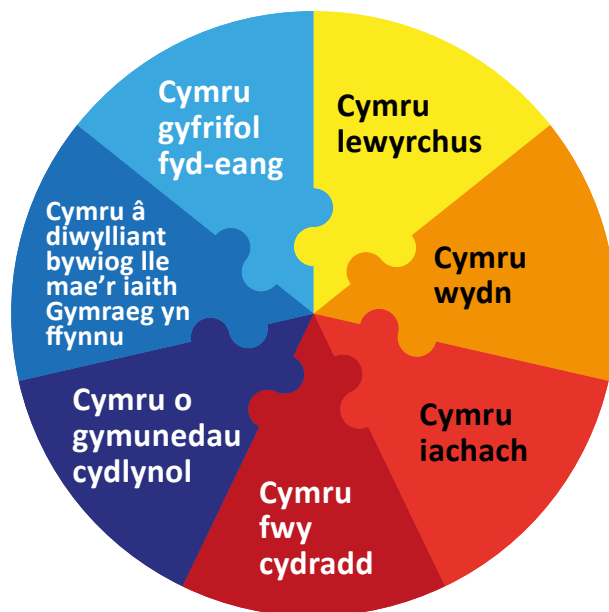
Caerdydd Un Blaned

Cyflwyniad

Mae Caerdydd eisoes yn teimlo effeithiau'r argyfyngau hinsawdd a natur, gyda phatrymau tywydd mwy eithafol, pwysau ar fioamrywiaeth, a risgiau cynyddol i seilwaith, iechyd y cyhoedd a diogelwch bwyd. Mae'r heriau hyn yn gysylltiedig yn agos ac yn eang, ac yn gofyn am newidiadau sylweddol i'r ffordd y mae'r ddinas yn tyfu, sut mae gwasanaethau yn cael eu darparu, a sut mae systemau fel trafnidiaeth, ynni, gwastraff a dŵr yn cael eu rheoli.

Mewn ymateb, mae BGC Caerdydd yn gweithio ar y cyd i ysgogi gweithredu. Dros y flwyddyn ddiwethaf, mae partneriaid wedi datblygu'r ymdrechion i asesu risgiau hinsawdd, lleihau allyriadau, hyrwyddo adferiad natur, a chefnogi ffyrdd iachach, mwy cynaliadwy o fyw. Gyda phwysau yn parhau i dyfu, bydd y blynyddoedd i ddod yn hanfodol ar gyfer dyfnhau cydweithredu a sicrhau cynnydd parhaus ledled y ddinas.

Mesur Cynnydd

Y dangosydd canlyniadau lefel dinas y mae'r BGC yn ceisio cael effaith arno		Dyddiad y data diweddaraf	Y data diweddaraf	Data Cymharol Diweddar	Tueddiad
Allyriadau CO2 fesul pen o'r boblogaeth (t)		2022	4.2t	4.6t (2021)	
Canran sy'n teithio i'r gwaith ar drafnidiaeth gynaliadwy		2024-25	49.1 %	48.7 % (2023/24)	
Cyfartaledd crynodiad NO2 mewn lleoliadau preswyl		2022	14µg/m3	13µg/m3 (2021)	
Cyfartaledd crynodiad PM10 mewn lleoliadau preswyl		2022	14µg/m3	14µg/m3 (2021)	
Cyfartaledd crynodiad PM2.5 mewn lleoliadau preswyl		2022	9µg/m3	9µg/m3 (2021)	
Parciau achrededig Baner Werdd	Nifer y safleoedd y dyfarnwyd y Faner Werdd iddynt	2024-25	22	19 (2023/24)	
	Nifer y safleoedd y dyfarnwyd Gwobr Gymunedol y Faner Werdd iddynt		23	22 (2023/24)	
Canran y bobl sy'n byw o fewn pellter cerdded i fan gwyrdd o ansawdd uchel.		2018-19	95 %	Nid oes data y gellir ei gymharu ar gael.	
Canran y nodweddion dynodedig mewn safleoedd cadwraeth gwarchodedig sydd mewn cyflwr 'ffafriol'. Mae safleoedd yn cynnwys Safleoedd o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig (SoDdGA) ac Ardaloedd Cadwraeth Arbennig (ACA).		2020	15.4 %	Nid oes data y gellir ei gymharu ar gael.	

Y dangosydd canlyniadau lefel dinas y mae'r BGC yn ceisio cael effaith arno	Dyddiad y data diweddaraf	Y data diweddaraf	Data Cymharol Diweddar	Tueddiad
Canran sy'n teimlo'n hyderus wrth brynu bwyd sy'n cael ei gynhyrchu mewn ffordd ecogyfeillgar	2024	37.9 %	39.7 % (2022)	
Canran sy'n teimlo bod yna fudiad bwyd da yng Nghaerdydd	2024	34.6 %	36.6 % (2022)	
Nifer yr eiddo yng Nghaerdydd sydd wedi cofrestru ar gyfer Gwasanaeth Rhybudd Llifogydd Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC) ¹²	17-Meh-25	8,112	Nid yw'r ffigurau ar gyfer 2025 ymlaen yn debyg i flynyddoedd blaenorol oherwydd newidiadau posibl yn y fethodoleg.	
Canran y gwastraff dinesig a gaiff ei aildddefnyddio/ailgylchu/gompostio	2023-24	60.1 %	61.6 % (2022-23)	

¹² Yn y blynyddoedd blaenorol, darparwyd y ffigur hwn i CNC gan Asiantaeth yr Amgylchedd ac roedd yn cyfeirio at nifer yr eiddo a allai gael eu rhybuddio, gan gynnwys yr holl eiddo sydd wedi'u cofrestru'n llawn gyda'r Gwasanaeth Rhybuddion Llifogydd yn ogystal â'r rhai a ddarperir gan gwmnïau symudol/linell dir. Ers i CNC adael Asiantaeth yr Amgylchedd ym mis Awst 2024, mae bellach yn cynhyrchu ei ffigurau ei hun. Eleni, mae'r mesur wedi newid i nifer y cyfeiriadau cofrestredig, sy'n cynnwys dim ond y rhai sydd wedi cofrestru'n weithredol i dderbyn rhybuddion llifogydd. Nid yw'r mesur hwn yn debyg i ffigurau blaenorol yr Asiantaeth oherwydd gwahaniaethau mewn casglu data. Nodwch: Gall nifer yr eiddo sydd wedi'u cofrestru i'r gwasanaeth amrywio dros amser oherwydd addasiadau map maint llifogydd, glanhau data, trosiant preswylwyr, ac ati.

Trosolwg o waith y BGC yn 2024/25

Ymateb i'r Argyfwng Hinsawdd

Gan adeiladu ar y sylfaen a osodwyd gan gyhoeddiad Strategaeth Caerdydd Un Blaned (CUB) yn 2021, mae'r ddinas yn parhau â'i chynnydd tuag at niwtraliaeth carbon. Yn ganolog i'r ymdrech hon mae'r Bwrdd Argyfwng Hinsawdd (CEB), is-grŵp o BGC Caerdydd sy'n dwyn ynghyd bartneriaid gwasanaeth cyhoeddus ochr yn ochr â rhanddeiliaid ehangach y ddinas, gan gynnwys prifysgolion a chwmnïau cyfleustodau. Mae rôl y CEB yn parhau i fod yn hanfodol wrth rannu arfer gorau, archwilio mentrau cydweithredol, a gyrru gweithredu cydgysylltiedig mewn ymateb i'r argyfwng hinsawdd.

Ymhlith cyflawniadau diweddar CEB mae ei gyfraniad at ddatblygu Cynllun Ynni Ardal Leol Caerdydd, glasbrint hanfodol sy'n asesu'r gofynion i ddatgarboneiddio ynni ledled y ddinas erbyn 2050. Mae'r CEB hefyd wedi dylanwadu ar Gynllun Datblygu Lleol Newydd Caerdydd i sicrhau ei fod yn cefnogi datblygiad cynaliadwy, sero net ledled y ddinas. Mae ymdrechion caffael ar y cyd wedi ennill momentwm trwy ymgysylltu â fframwaith caffael dan arweiniad Llywodraeth Cymru, sydd wedi galluogi awdurdodau lleol i brynu cerbydau trydan ar y cyd a sicrhau arbedion cost sylweddol. Yn ogystal, mae cefnogaeth CEB i fenter Coed Caerdydd wedi bod yn uchafbwynt allweddol, gyda dros 36,500 o goed wedi'u plannu yn ystod 2024/25 yn unig, gan ddod â'r cyfanswm ers ei lansio i fwy na 118,000.

Er gwaethaf y datblygiadau hyn, mae cyrraedd sefyllfa carbon sero-net ledled y ddinas yn parhau i fod yn heriol ac ni fydd bron yn sicr yn digwydd heb newid cam yn y llywodraeth. Mae'r data diweddaraf o 2022 yn dangos bod cyfanswm allyriadau o fewn ffin y ddinas wedi gostwng 8.3% ers 2019, gwelliant calonogol o'i gymharu â blynyddoedd cynharach. Trafnidiaeth, fodd bynnag, yw'r sector allyriadau uchaf, sy'n gyfrifol am 40% o allyriadau dinas, gyda dim ond gostyngiadau cymedrol a welwyd yn ystod y blynyddoedd diwethaf. Mae allyriadau domestig wedi gweld gostyngiad mwy sylweddol, tra bod allyriadau'r sector cyhoeddus wedi gwella ar ôl cynnydd cynharach, gan adlewyrchu cynnydd ymhlith iechyd, llywodraeth leol, a gwasanaethau brys.

Wrth edrych ymlaen, bydd y CEB yn parhau i archwilio cyfleoedd i optimeiddio seilwaith cerbydau trydan, gan

gynnwys trefniadau depo a rennir. Yn ogystal, bydd y CEB yn parhau i archwilio cyfleoedd sy'n gysylltiedig â newid ymddygiad, allyriadau sy'n gysylltiedig â chaffael ac effeithlonrwydd ystâd. Fel fforwm hanfodol ar gyfer partneriaeth, arloesi ac uchelgais ar y cyd, mae'r CEB yn chwarae rhan allweddol yn y trawsnewidiad sero-net yng Nghaerdydd. Fodd bynnag, bydd cyflawni gwir statws sero net yn gofyn am fuddsoddiad sylweddol gan y llywodraeth a chydweithrediad parhaus.

Addasiad Hinsawdd

Ochr yn ochr ag ymdrechion i leihau allyriadau carbon, mae BGC Caerdydd yn bwrw ymlaen â'r gwaith i gryfhau gwytnwch y ddinas i effeithiau newid yn yr hinsawdd. Dros y flwyddyn ddiwethaf, mae'r BGC wedi datblygu'r gwaith o ddatblygu Asesiad Risg Newid yn yr Hinsawdd (CCRA) cynhwysfawr ar gyfer Caerdydd, gyda'r nod o ddyfnhau'r dealltwriaeth ar y cyd o risgiau hinsawdd lleol a nodi cyfleoedd ar gyfer gweithredu ar y cyd.

Ym mis Gorffennaf 2024, cytunodd y BGC yn ffurfiol i gomisiynu'r asesiad, gyda chyllid wedi'i sicrhau trwy Gronfa Ffyniant a Rennir y DU. Penodwyd ymgynghorydd ym mis Rhagfyr 2024 i gyflwyno'r asesiad, yn dilyn proses gaffael ar y cyd dan arweiniad Cyngor Caerdydd ar ran partneriaid BGC, yn seiliedig ar y 61 o risgiau a chyfleoedd hinsawdd cenedlaethol a nodwyd yn Asesiad Risg Newid Hinsawdd 3 (CCRA3) ar gyfer Cymru, ac yn ymgorffori amcanestyniadau hinsawdd lleol wedi'u teilwra i Gaerdydd.

Wedi hynny, datblygwyd fframwaith pwrpasol i alinio â'r dosbarthiadau, mathau o asedau, a methodolegau sgorio risg sy'n fwyaf addas i weithrediadau BGC. Nododd pob partner gyswllt arweiniol i gefnogi'r gwaith, rhannu data perthnasol a chymryd rhan mewn cyfweiliadau strwythuredig. Cynhaliwyd gweithdy ar y cyd ar gyfer cynrychiolwyr BGC hefyd i gefnogi dealltwriaeth a rennir o risgiau a chyfleoedd sy'n dod i'r amlwg.

Wrth i'r asesiad agosáu at ei gwblhau, bydd Bwrdd Argyfwng Hinsawdd Caerdydd ac Is-grŵp Rheoli Asedau ac Argyfwng Hinsawdd Bro Morgannwg yn cymryd rhan mewn sesiwn rhagolwg ar y cyd yn haf 2025, wedi'i hwyluso gan Swyddfa Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol. Bydd y gweithdy hwn yn archwilio risgiau a senarios allweddol gan ddefnyddio offer dyfodol, gan helpu i lunio ymatebion strategol a llywio'r cam nesaf o gynllunio cydweithredol addasu i'r hinsawdd.

Adfer a Gwella Natur yn y Ddinas

Mae Partneriaeth Natur Leol (PNL) Caerdydd yn parhau i ddod â rhanddeiliaid traws-sector ynghyd i gefnogi mentrau sy'n diogelu a gwella bioamrywiaeth. Mae'r Partneriaeth yn chwarae rôl allweddol wrth annog hamdden awyr agored a hyrwyddo'r defnydd o fannau gwyrdd a glas, gan gynnwys parciau, afonydd, dyfrffyrdd, a chanolfannau gweithgareddau awyr agored.

Yn 2024/25, roedd seilwaith gwyrdd a glas Caerdydd yn cefnogi amcangyfrif o 570,000 o ymweliadau sy'n gysylltiedig â gweithgareddau hamdden ffurfiol, gyda nifer gwirioneddol yr ymweliadau yn debygol o fod yn llawer uwch. Mae'r ymgysylltiad parhaus hwn yn tynnu sylw at rôl hanfodol mannau awyr agored wrth feithrin hamdden a lles cynhwysol.

Un o ffocws allweddol y PNL yw datblygu Cynllun Gweithredu Adfer Natur Lleol (CGAN), a fydd yn cyfrannu at nodau'r Cynllun Gweithredu Adfer Natur Cenedlaethol. Yn dilyn ymgynghoriad cyhoeddus yn 2023/24, canolbwyntiodd gwaith yn ystod 2024/25 ar ymgysylltu â grwpiau bywyd gwyllt lleol ac arbenigwyr. Mae rhestr lawn o'r camau gweithredu arfaethedig bellach wedi'i llunio, gyda drafft terfynol y Cynllun i fod yn haf 2025. Bydd gwybodaeth ategol a syniadau ar gyfer gweithredu yn cael eu rhannu drwy dudalennau gwe newydd Caerdydd Awyr Agored, a fydd yn cael eu lansio yn ddiweddarach yn y flwyddyn.

Mae'r cynnydd hefyd yn parhau ar ddull dalgylch cyfan o reoli adnoddau dŵr yn nalgylch Afon Elái, dan arweiniad Cyfoeth Naturiol Cymru. Yn dilyn Asesiad Cyfalaf Naturiol ac ymgysylltu helaeth â rhanddeiliaid, mae blaenoriaethau a rennir bellach wedi'u nodi i gefnogi adfer afonydd, rheoli llifogydd a gwelliannau ansawdd dŵr. Bydd y cam nesaf yn canolbwyntio ar ddatblygu cynllun dalgylch i dargedu gwelliannau lle gallant gael yr effaith fwyaf. Mae rhagor o brosiectau adfer afonydd hefyd ar y gweill ledled Caerdydd, gan gynnwys mentrau yn Nant y Wedal (Parc y Mynydd Bychan), Nant Lleucu (Maes Hamdden y Rhath), a Nant Glandulais (Parc y Llysiau Poeth, Pontprenhau).

Hybu bwyd iach, lleol a charbon isel

Ym mis Hydref 2024, dyfarnwyd Gwobr Aur Lleoedd Bwyd Cynaliadwy i Gaerdydd, gan ddod y ddinas gyntaf yng Nghymru i ennill statws efydd, arian ac aur. Mae'r garreg filltir arwyddocaol hon yn cydnabod ymdrechion hirsefydlog a chydweithredol Caerdydd i adeiladu system fwyd iach, gynaliadwy a theg. Arweiniwyd y gyflwyniad am y wobr gan Bwyd Caerdydd – partneriaeth ledled y ddinas o unigolion a sefydliadau sy'n gweithio i hyrwyddo bwyd iach, amgylcheddol gynaliadwy a moesegol ledled y ddinas. Mae cyflawniad Caerdydd yn ei gosod ymhlith nifer fach o ddinasoedd arloesol yn y DU sydd wedi dangos arweinyddiaeth ledled y system wrth drawsnewid eu hamgylcheddau bwyd lleol. Mae'n adlewyrchu cryfder gweithio mewn partneriaeth ledled y ddinas a rôl bwyd wrth fynd i'r afael â nodau ehangach ynghylch iechyd, newid yn yr hinsawdd, a chyfiawnder cymdeithasol.

Ar yr un pryd, mae cam 'Arddangoswr' rhaglen arloesi bwyd a ariennir gan Brifddinas-Ranbarth Caerdydd wedi parhau i gefnogi ffyrdd newydd o dyfu, dosbarthu a datgarboneiddio'r sector bwyd lleol. Mae trafodaethau bellach ar y gweill i ystyried sut y gellir graddio'r gwaith hwn neu ei ddatblygu ymhellach. Mewn mannau eraill, mae'r Tîm Astudiaethau Ymatebol Ymyrraeth Iechyd y Cyhoedd (PHIRST), gan weithio gyda Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro, Cyngor Caerdydd, a Chyngor Bro Morgannwg, wedi bod yn archwilio canfyddiadau'r cyhoedd o hysbysebu bwyd a diod yn yr ardal leol, yn enwedig mewn perthynas â chynhyrchion sy'n uchel mewn braster, siwgr a halen. Nod y gwaith hwn yw deall effeithiau posibl iechyd lleihau hyrwyddo bwyd afiach a bydd yn llywio ymyriadau polisi yn y dyfodol. Mae cynnydd pellach hefyd wedi'i wneud drwy system gynllunio'r ddinas, gyda pholisïau newydd sy'n cefnogi tyfu bwyd lleol bellach wedi'u cynnwys yng Nghynllun Datblygu Lleol Newydd ar Adnau Caerdydd. Nod y polisïau hyn yw ymgorffori bwyd yn fwy cadarn o fewn ymagwedd y ddinas at ddatblygu trefol.

Gan adeiladu ar y momentwm hwn, mae gwaith bellach ar y gweill i ddatblygu Strategaeth Bwyd Da Caerdydd wedi'i hadnewyddu, a fydd yn amlinellu uchelgeisiau nesaf y ddinas wrth greu tirwedd fwyd iachach a mwy cynaliadwy.

Cwblhau a chynnal y gwaith o weithredu'r Siarter Teithio Iach

Mae partneriaid ledled Caerdydd wedi parhau i weithio gyda'i gilydd i ymgorffori'r Siarter Teithio Iach, gyda chydweithrediad drwy grŵp cymheiriaid Caerdydd a'r Fro yn helpu i gynnal momentwm a rhannu dysgu. Mae mentrau ymarferol fel sesiynau Dr Bike, a ariennir gan Dîm Iechyd Cyhoeddus Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro, wedi profi'n boblogaidd iawn, yn cael eu gordanysgrio'n rheolaidd ac yn cael eu derbyn yn dda gan staff. Mae'r ymdrechion hyn wedi cael eu cefnogi gan welliannau ehangach i seilwaith teithio llesol a chynnydd parhaus ar Metro De Cymru, gan annog mwy o staff i gerdded, beicio neu ddefnyddio trafnidiaeth gyhoeddus ar gyfer eu teithio.

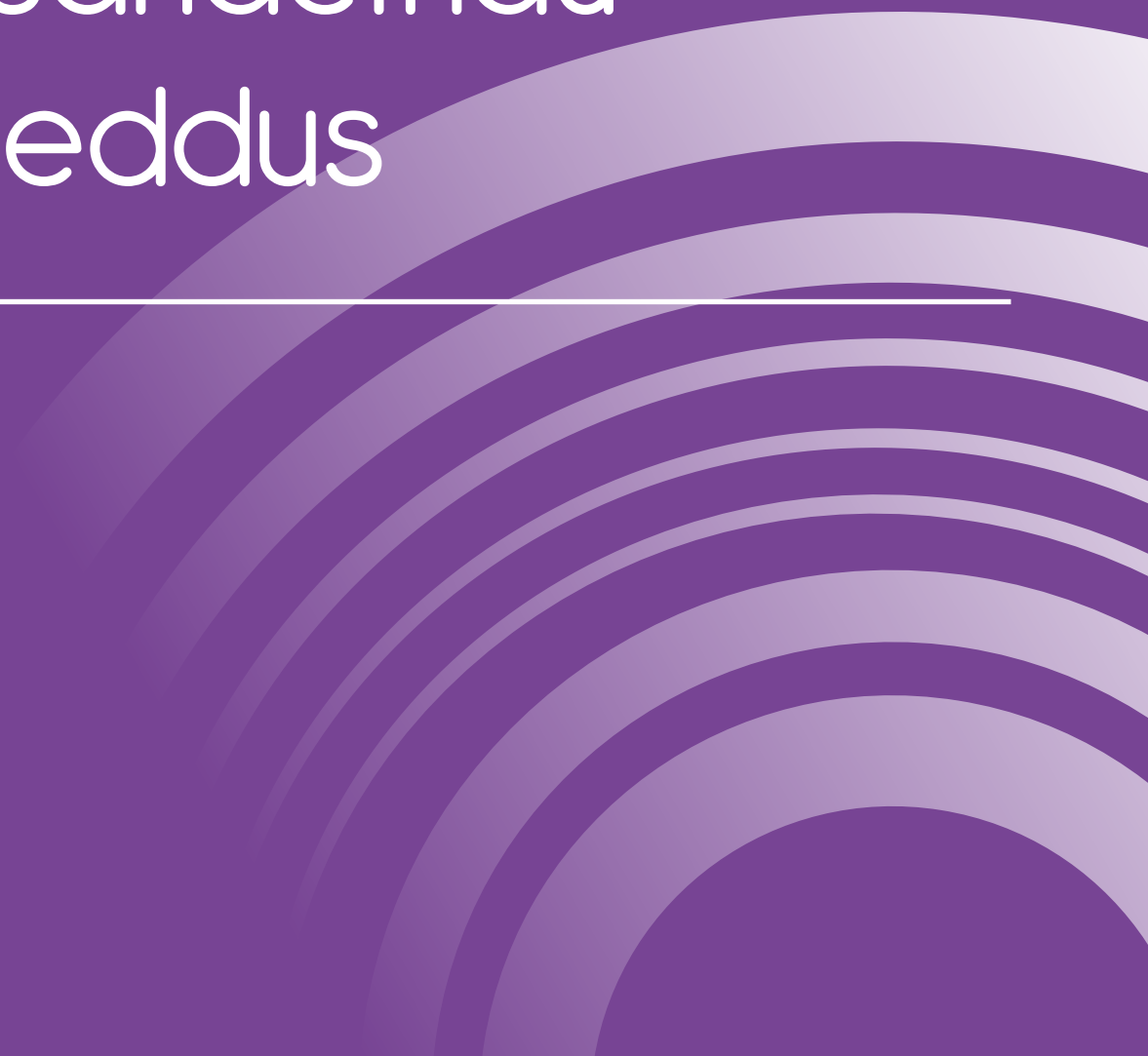
Yn genedlaethol, mae Llywodraeth Cymru, Trafnidiaeth Cymru ac Iechyd Cyhoeddus Cymru wedi dechrau gweithio ar gynnig mwy unedig i gyflogwyr, gan dynnu ar fodel y Siarter a'r nod o lansio yn 2025/26. Ar yr un pryd, mae dulliau gwerthuso newydd, gan gynnwys Ripple Effects Mapping, yn cael eu harchwilio i ddal effaith yn well. Er bod data ar lefel leol yn parhau i fod yn gyfyngedig, mae lansio Arolwg Teithio Cenedlaethol newydd yn gam pwysig ymlaen wrth ddeall ymddygiad teithio dros amser. Mae partneriaid siarter yn parhau i hyrwyddo ymgyrchoedd ymwybyddiaeth ac yn cwrdd yn rheolaidd i gydlynu cyfathrebu a chryfhau cydweithio ar y cyd.

Amcan Lles 7

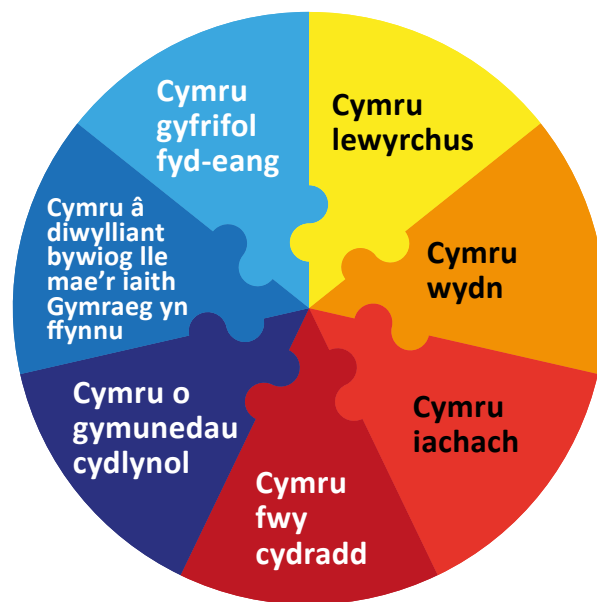
Moderneiddio ac Integreiddio ein Gwasanaethau Cyhoeddus

Cyflwyniad

Mewn ymateb i'r galw cynyddol a'r pwysau ariannol parhaus, mae gwasanaethau cyhoeddus ledled Caerdydd wedi ymrwymo i raglen foderneiddio gyda'r nod o ddarparu gwasanaethau gwydn, effeithlon a chynhwysol i bob preswlydd. Mae hyn yn cynnwys symleiddio prosesau, cofleidio modelau gwasanaeth integredig, a gwneud gwell defnydd o asedau cyhoeddus, tra'n mabwysiadu ffyrdd arloesol o weithio sy'n trosoli technoleg ddigidol a deallusrwydd artifisial.

Wrth i wasanaethau cyhoeddus Caerdydd addasu i heriau presennol ac yn y dyfodol, mae'r BGC yn parhau i fod yn ymroddedig i sicrhau bod y trawsnewidiad hwn wedi'i seilio ar weithlu a diwylliant sy'n adlewyrchu ac yn ymateb i amrywiaeth gyfoethog y ddinas. Trwy'r ymrwymiad hwn, bydd gwasanaethau yn cael eu paratoi'n well i ddiwallu anghenion cymhleth yr holl gymunedau a hyrwyddo lles hirdymor ledled y ddinas.

Mesur Cynnydd

Y dangosydd canlyniadau lefel dinas y mae'r BGC yn ceisio cael effaith arno	Dyddiad y data diweddaraf	Y data diweddaraf	Data Cymharol Diweddar	Tueddiad
Canran sy'n fodlon ag ansawdd gwasanaethau cyhoeddus yng Nghaerdydd?	2024	49.9 %	49.4 % (2022)	
Canran y bobl sy'n fodlon gyda'u gallu i gyrraedd/cael gafael ar y cyfleusterau a'r gwasanaethau sydd eu hangen arnynt	2021-22	92 %	90 % (2020/21)	

Trosolwg o waith y BGC yn 2024/25

Cryfhau Gweithio mewn Partneriaeth

Datblygwyd Cynllun Lles Lleol Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Caerdydd (2023-28) a Chynllun Ardal BPRh Caerdydd a'r Fro (2023-28) mewn cydweithrediad agos, gan nodi blaenoriaethau ar gyfer gweithredu mewn partneriaeth ar draws gwasanaethau cyhoeddus y ddinas. Ochr yn ochr â datblygu cynlluniau, cynhaliwyd adolygiad o drefniadau llywodraethu a chyflawni partneriaeth i symleiddio strwythurau ac egluro cyfrifoldeb ac atebolrwydd am flaenoriaethau y bartneriaeth y cytunwyd arnynt. Mae'r adolygiad hwn hefyd yn egluro rolau goruchwyllo priodol y BGC a'r BPRh. O ganlyniad, mae cynnydd diriaethol wedi'i wneud mewn meysydd fel diogelwch cymunedol a diogelu, rheoli asedau partneriaeth, a datblygu galluedd digidol a data. Mae'r dull diwygiedig wedi cael ei gydnabod fel enghraifft o arfer gorau yng Nghymru, gyda Chaerdydd yn cael ei gwahodd i gyflwyno ei waith i'r Cyngor Partneriaeth a gynullwyd gan y Gweinidog gydag arweinwyr llywodraeth leol.

O ystyried graddfa a chymhlethdod y galw ar draws y system gwasanaethau cyhoeddus, comisiynodd y BGC adolygiad strategol yn gynnar yn 2025 i archwilio sut y gallai Caerdydd adeiladu ar y platfform cryf hwn. Arweiniwyd yr adolygiad gan Stephen Taylor, cyn Gyfarwyddwr y Ganolfan Arweinyddiaeth ar gyfer Llywodraeth Leol ac un o'r arweinwyr meddwl y tu ôl i'r cysyniad o 'Total Place'. Gan dynnu ar gyfweiliadau gyda holl sefydliadau sy'n aelodau gan y BGC, cadarnhaodd yr adolygiad fod gan Gaerdydd ddiwylliant cryf o weithio mewn partneriaeth ac uchelgais a rennir i gyflymu'r cynnydd wrth fynd i'r afael â rhai o heriau mwyaf parhaus y ddinas, ledled y system.

Ym mis Mai 2025, cytunodd y BGC i fabwysiadu dull 'Total Place v2.0'. Bydd hyn yn cynnwys rhaglen newydd o gydweithredu dwys, dan arweiniad data sy'n canolbwyntio ar ddatblygu ymatebion ataliol yn y meysydd lle mae'r angen mwyaf a'r costau uchaf. Mae hyn yn cynnwys gwaith i gefnogi nifer fach o unigolion sydd ar hyn o bryd angen ymyrraeth dro ar

ôl tro gan wasanaethau lluosog oherwydd anghenion heb eu bodloni, yn aml yn arwain at asesiadau dyblyg a chymorth tameidiog. Bydd hefyd yn cynnwys buddsoddiad wedi'i dargedu mewn cymunedau penodol, gan gydnabod bod gwahanol leoliadau ledled y ddinas yn wynebu heriau a chyfleoedd gwahanol sy'n gofyn am gyfranogiad gwasanaethau cyhoeddus wedi'u teilwra.

Cynnyddu'r defnydd o ddata, gan gynnwys data a rennir, ar draws gwasanaethau cyhoeddus

Mae cryfhau'r defnydd o ddata, gan gynnwys data a rennir, yn parhau i fod yn ganolog i uchelgais y BGC i ddarparu gwasanaethau cyhoeddus mwy integredig, ataliol a phobl-ganolog. Dros y flwyddyn ddiwethaf, mae cynnydd sylweddol wedi'i wneud wrth ddefnyddio data i lywio ymyrraeth gynharach, cefnogi gwneud penderfyniadau rheng flaen, a gyrru diwygio gwasanaethau.

Cyrhaeddwyd carreg filltir allweddol gyda lansiad y system Un Golwg ar y Plentyn ym mis Mawrth 2025. Mae'r prosiect yn ymateb i ddysgu o adolygiadau achosion difrifol ledled y DU, sydd wedi tynnu sylw dro ar ôl tro sut y gallai rhannu gwybodaeth fwy effeithiol rhwng asiantaethau helpu i atal niwed a gwella canlyniadau i blant. Mae'r system yn cydgrynhoi data o wahanol wasanaethau'r Cyngor - gan gynnwys Addysg a Chyfiawnder Ieuenctid - gan roi golwg fwy cynhwysfawr ar amgylchiadau plentyn i weithwyr cymdeithasol rheng flaen, gan gefnogi gwneud penderfyniadau mwy amserol a gwybodus. Mae gwaith yn parhau i ehangu'r system i ymgorffori data o Wasanaethau Ieuenctid, Tai ac Iechyd, gyda chynlluniau i gyflwyno setiau data a grwpiau defnyddwyr ychwanegol dros amser.

Ochr yn ochr â hyn, mae'r BGC yn parhau i adeiladu gallu i ddarparu gwasanaethau dan arweiniad data trwy offer fel y Dangosfwrdd Diogelwch Cymunedol a Dangosfwrdd y Ddinas, sy'n cefnogi gwell dealltwriaeth o dueddiadau lleol a gweithredu mwy wedi'u targedu. Mae'r llwyfannau hyn yn cael eu datblygu ymhellach i wella hygyrchedd, awtomeiddio diweddariadau, ac ehangu'r ystod o ddata sydd ar gael i bartneriaid.

Dull integredig o reoli a datblygu asedau

Mae partneriaid wedi parhau i gymryd dull mwy strategol ac integredig o reoli a datblygu tir ac eiddo sector cyhoeddus, gan gydnabod y rôl hanfodol y mae asedau a rennir yn ei chwarae wrth ddarparu gwasanaethau mwy cydgysylltiedig, effeithlon a hygyrch. Mae ailsefydlu'r Bwrdd Rheoli Asedau Partneriaeth (BRhAP) wedi rhoi momentwm o'r newydd i'r agenda hon, gan gynnig fforwm lefel uwch ar gyfer alinio strategaethau cyfalaf, nodi cyfleoedd ar gyfer cyd-leoli, a chefnogi'r gwaith o gyflawni blaenoriaethau a rennir ledled Caerdydd a Bro Morgannwg.

Yn 2024/25, cytunwyd ar gylch gorchwyl wedi'i ddiweddarau'r BRhAP, gan gryfhau ei rôl wrth gefnogi gwaith BGC Caerdydd a Bro Morgannwg a BPRh Caerdydd a'r Fro. Wedi'i ategu gan Gynllun Cyfalaf Strategol y BPRh, mae partneriaid yn datblygu nifer o gynlluniau blaenoriaeth, gan gynnwys datblygu hybiau integredig newydd. Mae'r hybiau hyn yn ceisio dod â gwasanaethau a staff at ei gilydd mewn un gofod, addas i'r diben, gan alluogi cynnig mwy cyfannol i breswylwyr a chyfrannu at uchelgeisiau ehangach ar gyfer atal, ymyrraeth gynnwys a lles cymunedol.

Mae ffocws parhaus hefyd ar sicrhau bod buddsoddiad cyfalaf yn cyflawni manteision economaidd ac amgylcheddol ehangach, gan wneud y mwyaf o gyfleoedd cyflogaeth leol a chadwyn gyflenwi, tra'n cefnogi'r trawsnewid i sero net. O safbwynt datgarboneiddio, mae Cyngor Caerdydd a Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro yn gweithio'n agos i ymgorffori cynlluniau lleihau carbon mewn caffael ac i ddylanwadu ar ganllawiau statudol sy'n dod i'r amlwg o dan Ddeddf Partneriaeth Gymdeithasol a Chaffael Cyhoeddus (Cymru) 2023. Mae adrodd carbon yn parhau i fod yn faes cymhleth, ond mae offer newydd a phrosiectau peilot yn gosod y sylfaen ar gyfer data mwy cywir, penodol i gyflenwyr yn y blynyddoedd i ddod.

Er bod heriau yn parhau - gan gynnwys pwysau chwyddiant, anwadalrwydd y farchnad adeiladu a chyfyngiadau capasiti ar draws yr holl bartneriaid - mae ymrwymiad cryf a pharhaus i gydweithredu. Mae'r gwaith hwn yn adeiladu ar sylfaen gadarn o gyflawni ar y cyd hyd yma ac yn helpu i sicrhau bod asedau cyhoeddus yn cael eu cynllunio a'u defnyddio mewn ffordd sy'n darparu'r gwerth mwyaf posibl i gymunedau.

Cynyddu lefelau ymgysylltiad dinasyddion wrth wneud penderfyniadau

Mae gwrandao ar leisiau dinasyddion yn parhau i fod yn ganolog i'r ffordd y mae gwasanaethau cyhoeddus yn cael eu llunio a'u darparu yng Nghaerdydd. Mae cyd-gynhyrchu, ymgysylltu ac ymgynghori yn parhau i fod yn offer sylfaenol wrth sicrhau bod gwasanaethau yn adlewyrchu profiadau, anghenion a dyheadau cymunedau lleol.

Gan adeiladu ar y cynnydd a wnaed yn ystod y blynyddoedd diwethaf, mae partneriaid BGC Caerdydd wedi cryfhau eu dull cyffredin o ddeall beth sy'n bwysig i drigolion. Mae'r Adroddiad Trosolwg Ymgynghori, sydd bellach wedi'i sefydlu fel cyhoeddiad blynyddol, yn dwyn ynghyd ganfyddiadau allweddol o ymarferion ymgysylltu ac ymgynghori a gynhaliwyd gan bartneriaid ledled y ddinas. Wedi'i drefnu o amgylch Amcanion Lles y BGC, mae'r adroddiad yn rhoi golwg gyfunol ar deimladau y cyhoedd ar ystod o faterion allweddol - o fynediad i wasanaethau i les cymunedol - ac mae'n cynnwys dadansoddiad demograffig i dynnu sylw at sut mae safbwyntiau a phrofiadau yn wahanol ar draws grwpiau. Disgwylir i'r rhifyn nesaf gael ei gyhoeddi yn haf 2025.

I ategu'r gwaith hwn, sefydlwyd Partneriaeth Ymgysylltu â Gwasanaethau Cyhoeddus Caerdydd a'r Fro, gyda'r nod o adeiladu dull mwy cydweithredol a chydweithredol o ymgysylltu â'r cyhoedd ledled y rhanbarth. Mae'r grŵp yn dwyn ynghyd weithwyr proffesiynol ymgysylltu o bob rhan o dirwedd gwasanaeth cyhoeddus Caerdydd a Bro Morgannwg ac mae wedi cwrdd yn rheolaidd dros y flwyddyn ddiwethaf i alinio blaenoriaethau, cydlynu gweithgareddau a hyrwyddo dysgu a rennir.

Yng nghyd-destun pwysau cynyddol ar gymunedau a gwasanaethau cyhoeddus fel ei gilydd, bydd y bartneriaeth yn chwarae rhan bwysig wrth sicrhau bod lleisiau lleol yn parhau i lunio penderfyniadau. Yn benodol, mae'r grŵp yn canolbwyntio ar gyrraedd cymunedau prin sy'n cael eu clywed, lleihau dyblygu ar draws sefydliadau, a hyrwyddo arfer gorau mewn ymgysylltiad ystyrlon, cynhwysol. Bydd adroddiad cynnydd blynyddol yn cael ei gyflwyno i BGCh Caerdydd a Bro Morgannwg, gan gefnogi tryloywder a gwelliant parhaus.

Arwain gwasanaethau cyhoeddus sy'n ymateb i amrywiaeth y ddinas ac yn ei hadlewyrchu

Sefydlwyd Tasglu Cydraddoldeb Hiliol gan Gyngor Caerdydd ym mis Gorffennaf 2020 a ddaeth â phartneriaid sector cyhoeddus a chyflogwyr mawr ynghyd i fynd i'r afael â gwahaniaethu ar sail hil a hyrwyddo cydraddoldeb hiliol yn y ddinas. Cyhoeddodd y Tasglu ei adroddiad terfynol ym mis Mawrth 2022, gan nodi 31 o argymhellion ar draws pum maes thematig: cyflogaeth a gweithlu cynrychioladol; addysg a phobl ifanc; llais y dinesydd; Iechyd; a chyfiawnder troseddol. Derbyniwyd yr holl argymhellion yn ffurfiol gan Gyngor Caerdydd a'u cymeradwyo gan BGC Caerdydd, gyda'r cyfrifoldeb am weithredu wedi'i rannu ar draws sector cyhoeddus y ddinas. Mewn ymateb i argymhelliad cynnar gan y Tasglu, sefydlodd BGC Caerdydd y Rhwydwaith Cydraddoldeb yng Ngwasanaeth Cyhoeddus i gefnogi cyflawni'r camau gweithredu y cytunwyd arnynt, hyrwyddo cydraddoldeb yn y gweithle, a sicrhau ffocws parhaus ar wella canlyniadau ar gyfer cymunedau amrywiol Caerdydd.

Yn haf 2024, ailymgynullwyd y Tasglu i asesu cynnydd. Daeth i'r casgliad bod camau sylweddol wedi'u cymryd i gyflawni llawer o'r camau gweithredu y cytunwyd arno, yn enwedig mewn perthynas â chefnogi

llwybrau cyflogaeth. Fodd bynnag, nododd y Tasglu hefyd feysydd lle mae angen mwy o sylw, yn enwedig ynghylch arallgyfeirio'r gweithlu ysgol a'r cyngor, defnyddio gwerth cymdeithasol yn llawn er budd cymunedau lleol, a hyrwyddo tegwch hiliol o fewn y system gyfiawnder.

Er mwyn cynnal momentwm, mae camau gweithredu pendant a pharhaus wedi'u hymgorffori o fewn fframweithiau polisi presennol. Er enghraifft, mae argymhellion sy'n berthnasol i Gyngor Caerdydd bellach yn rhan o Gynllun Cydraddoldeb Strategol y Cyngor 2024-28, tra bod y rhai sydd angen ymateb ehangach yn cael eu monitro drwy'r Rhwydwaith Cydraddoldeb Gwasanaethau Cyhoeddus. Mae'r Rhwydwaith hefyd wedi cynnal adolygiad o arfer gorau ac wedi datblygu set newydd o gamau gweithredu i yrru newid ar draws pum maes blaenoriaeth: arweinyddiaeth a diwylliant; hyfforddiant cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant; amrywiaeth y gweithlu; darparu gwasanaethau cynhwysol a gwybodus; a gwerth cymdeithasol.

Bydd BGC Caerdydd yn parhau i oruchwyllo a chefnogi'r gwaith hwn drwy ei adroddiadau blynyddol, gan sicrhau bod cynnydd yn parhau i fod yn weladwy, a bod cydraddoldeb hiliol yn parhau i fod wrth wraidd darparu gwasanaethau cyhoeddus yng Nghaerdydd.

